

Nr. 1 (137)

Anul VII
4 Ianuarie 1958

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Cu plugșorul

Fotografie de
F. MICHITOVICI

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

6058
5085L

In acest număr:

Pag. 4-5 – „Achizitor, prieten, sfătuitor” – fotoreportaj.

Pag. 6-7 – „Colecționari și colecții” – fotoreportaj.

Pag. 8-9 – „Insula-dinamită” – de D. Baboian.

– „Insula Cipru” – poezie de Dimos Rendis.

Pag. 10-11-12 – „Ospitalitatea lordului Reds'one” – de I. M. Ștefan.

– Notăm!

Pag. 13 – „Expoziția inter-regională de artă plastică – București” – de M. Deac.

Pag. 14 – „Dacii au cunoscut scrisul” – de acad. prof. C. Daicoviciu.

– „Un inițiator al învățămîntului medical românesc – Nicolae Kretzulescu” – de dr. S. Izsák

Pag. 15 – Scriitori și cărți:

– „Steaua marilor” – recenzie de Traian Stoica.

– „Consemnări literare”.

– „Rugul” – poezie de Mihai Dragomir.

Pag. 16-17 – „În împărăția morții galbene” – de Gótz K. Richter.

– „Te văd, te văd!”

Pag. 18 – „De 10.000 de ori „Jaj cica!” – reportaj de V. Savin.

Pag. 19 – „Ciudatul castel” – de Cristian Șerbu.

Pag. 20-21 – „Dispariția dosarului cenușiu”, cap. XV

– de George Voinescu.

– Poșta redacției; sfaturi practice.

Pag. 22 – Sport.

Pag. 23 – „În jurul globului”.

Pag. 24 – „Revelion – Sputnik”.

PENTRU PAC

Constanți de răspunderea revine, deputații examinează cifrele noului buget de stat banca Prezidiului, aceeași piată-l pe deputații N. Para Bălăceanu și acad. prof. dr. Lupu, membri ai Prezidiu Adunării Naționale, studind rile bugetare.

27-29 decembrie 1957. Ajunul zi se aniversează 10 ani de la proclamarea publicii noastre populare i-a aflat p marelui stat al țării în sesiunea – la fiecare sfârșit de an, deosebită în celelalte tocmai prin marea sărăcie care țara se pregătea s-o prăznuia

Cu chibzuiala și spiritul de răsunu pot izvorî decît dintr-o neșărnă goste pentru patrie și poporul mu neștrămutata hotărîre de a asigura socialismului, membrii Marii Adunări Naționale au discutat raportul la proiectului de stat și au votat legile ce supuse spre examinare, discutare și

lar discuțiile purtate, răspunsuri Marea Adunare Națională a R.P.R. privire la Chemarea Sovietului U.R.S.S. din 6 noiembrie 1957 și festul Păcii, precum și răspunsul la Declarația comună a Prezidiilor tanțelor Populare Supreme ale R. R.D. Germane și R. Cehoslovace să arate încă o dată cît de mare este pentru pace a poporului nostru,

În paginile de față dăm cîteva de la lucrările acestei sesiuni a Marea Naționale.

Unul după altul, zeci și zeci de deputați au luat cuvîntul, aducînd la cunoștința Adunării realizările din circumscripțiile lor, criticînd lipsuri, făcînd propuneri constructive. Iată cîteva dintre deputații care au luat cuvîntul în discuțiile asupra bugetului (în stînga, de sus în jos): acad. Șt. Mileu (Roman, reg. Bacău); Ion Barna (Lupeni, reg. Hunedoara); Maria Petrilă (Arad); Dumitru Gheorghiu (Codăești, reg. Iași). În rîndul al doilea, sus: Bugyi Pál (Sîndominic, R.A.M.) și Mihail Schuster (Dumbrăveni, reg. Stalin). Jos: Octavian Pop (Ulmeni, reg. Baia Mare).

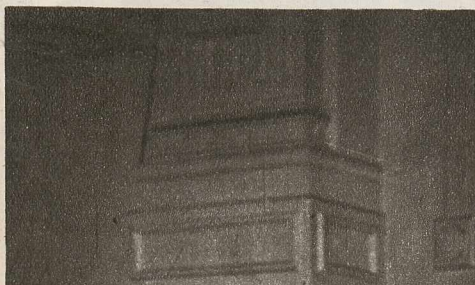
Pauzele prilejului contact diferite lăta-l – dr. Pe dinte a Adunării R.P.R., grup de doi deputați numai l'ier elec treaga ț porului și Erou Du

PENTRU SOCIALISM

Intrind în incinta Marii Adunări Naționale, conducătorii partidului și ai guvernului răspund viilor aplauze cu care au fost întâmpinați de deputați și invitați. →

Unul după altul, aleși poporului muncitor trec prin fața urnei de votare. ↓

Sus: doi deputați fruntași ai vieții noastre intelectuale — acad. Mihail Ralea și scriitorul Demostene Botez. Jos: cerșind standurile de cărți, într-o pauză.

INTERPELARE

Interpelare...

Cuvânt miraculos, care pe vremuri făcea să geamă de public balcoanele parlamentului. (De un anumit public, desigur, pentru că pe atunci nu puteai întîlni în clădirea din Dealul Mitropoliei nici muncitori, nici țărani-muncitori, nici cărțurari legați de popor prin activitatea și năzuințele lor; de un public care nu avea nimic comun cu acești oameni ai muncii care, invitați astăzi să asiste la lucrările sesiunii Marii Adunări Naționale, au umplut balcoanele nu pentru că ar fi vrut să-și satisfacă vreo curiozitate, să-și alunge plictisul, să-și aranjeze afacerile sau să-și răzbune vreo vrăjmășie — ci pentru că sînt direct și profund interesați de felul în care se rezolvă marile probleme ale conducerii țării).

Interpelare...

În acele vremuri, cînd deputați și miniștri, directori și președinți erau moșierii și fabricanții, bancherii și miștii lor, în acele vremuri interpelarea parlamentară era unul din punctele de atracție ale sezonului. Ceva cam în genul bății de flori de la șosea, al paradelor de 10 mai sau al alegerii „Miss”-ei Romînia.

Cînd se anunța o interpelare mai „tare” nimeni din „lumea bună” nu putea lipsi. Vestea era aflată mai întîi la Capșa: „Știi, mon chér, după masă conu X interpelează în afacerea contingentărilor. O să fie lătă!” Sau: „Oul, ma chère, mline ministrul Y răspunde la interpelarea în chestiunea fraudelor de la Domenii. Ce interesant!”

Și era, într-adevăr, interesant, pentru că asemenea interpelări erau totdeauna legate de hotărîri uriașe, șperțuri și fraude, delapidări și furnituri oneroase — mai toate scăldate și în sosurile picante ale combinațiilor de culise, în care roluri de seamă le jucau adesea dame mai mult sau mai puțin voalate, introduse mai mult sau mai puțin discret în cabinetele ministeriale... Și

alte asemenea amănunte privitoare la treburile de stat!

Și totdeauna publicul marilor cafenele și saaloane la modă fremăta de nerăbdare, așteptînd interpelarea sau răspunsul. Și dădea asaltul asupra tribunelor parlamentului. Și se distra sau se răzbuna, birfea sau făcea demagogie patriotardă, se bucura la apropiata cădere a celui din altă cîlică sau închela o nouă afacere, tot atît de oneroasă ca și cea „demascată”. Și totdeauna se găseau cîteva ziare gata să nici nu pomenească de susamîntita interpelare (sau gata să caute imediat „petele negre” sau „punctele slabe” ale interpelatorului), precum și alte cîteva ziare gata să anunțe interpelarea ca pe un început de ev nou în istoria politică a Romîniei. Și totdeauna se făceau preziceri de schimbări de guvern. Și totdeauna se anunța că „de data aceasta va fi lătă”.

Și într-adevăr, totdeauna se dezvăluiau, sau mai mult se lăsa să se întrevadă, jafuri nemai-pomenite pe spinarea statului, a poporului. Orice interpelare începea prin a fi „lătă”. Dar lătă nu era, pînă la urmă, decît mușama cu ce se întindea asupra întregii afaceri. Pentru că, în parlamentul burghez, orice interpelare se termina pînă la urmă prin clasicul „pupat piata independenței”, consfințit printr-un ciolan de ros aruncat de guvernanti vajnicului interpelator.

Căci, în ultimă analiză, ciolanul, friptura, cașcavalul — lătă noțiunile din vocabularul politic burghez care constituiau adevăratul obiectiv al interpelării...

De toate acestea mi-am amintit stînd în tribuna presei din incinta Marii Adunări Naționale și ascultînd cuvintele unor deputați. Ale unor deputați care nu sînt așa mari meșteri în ale retoricii cum erau moșierii și avocații lor, care pe vremuri își manifestau elocința în această sală. Deputați de cu totul alt soi: oameni simpli — muncitori și țărani-muncitori, cărțurari, tehnicieni, funcționarii, clerici. În cuvintele lor ei au

arătat ce minunate lucruri a făurit poporul nostru prin munca sa pașnică — ce alte lucruri minunate își propune să făurească în viitor. Dar aduceau și critici. Criticii la adresa unor lipsuri din construcția noastră socialistă, criticii la adresa unor institutii și departamente care au comis greșeli în munca lor. Desigur că în cu totul alt fel sunau cuvintele lor de critică față de interpelările deputaților burghezi de pe vremuri. Iar asociația de idei care m-a făcut să-mi amintesc de aceștia se datorește tocmai antitezei. Dacă deputatul Bugyi Pál a criticat Ministerul Agriculturii și Silviculturii pentru felul în care se îngrijește de repartizarea cadrelor de zootehnicieni, sau dacă deputata Maria Petriță, muncitoare textilistă din Arad, a criticat Ministerul Finanțelor și Comisia de Stat a Planificării pentru birocrație (manifestată, printre altele, și prin inflație de controlori și inspectori) — apoi nici unul, nici altul nu au făcut aceste critici minai de mobiluri cît de cît asemănătoare celor ce-i împingeau la interpelări pe deputații burghezi. Nici dorință de scandal sau de răzbunare, nici sete de parvenire sau de îmbogățire, nici un fel de interese personale, meschine, egoiste, ascunse. Ci numai apărarea interesului obștesc, numai dorința de a asigura un trai mai bun pentru cei ce muncesc și triumful socialismului. Nu scandaluri — ci critici însoțite de propuneri constructive, analize ale unor lipsuri ce pot și trebuie să fie îndepărtate.

Ce distanță uriașă între criticile principiale, constructive, făcute din dorință de îndreptare, cu ton de frate care-și ajută fratele, pe care le-au adus deputații noștri — și așa-numitele interpelări burgheze, mușcătură între potai ce se bat pentru a-și smulge una altuia ciolanul!

Între interpelările burgheze și criticile făcute de deputații noștri este aceeași distanță ca și cea dintre morala putredă burgheză și morala noastră proletară. În continut ca și în formă.

Achizitor, prieten, sfătuitor

Foto-reportaj de M. IVANCIU

În statele de salarii ale Agevacoop-ului din raionul Giurgiu, Nicolae Biolan figurează ca achizitor de produse agricole. Nicolae Biolan este primit în casele oamenilor din comuna Gogoșari, nu oficial, pentru calitatea lui, ci ca prieten, ca bun prieten al casei și înțelept sfătuitor. A reușit Nicolae Biolan să-și facă loc în inima oamenilor pentru că e cinstit, pentru că e harnic și pentru că a înțeles — și-i face și pe alții să înțeleagă — cât de strâns se îmbină în statul nostru interesele generale ale poporului cu interesele fiecărui om al muncii în parte.

Cînd a ieșit din casa lui Dumitru Văduva, achizitorul și-a notat în carnet: 2.500 kg cereale; la Marin Mierle, 3.000 kg; la Dumitru Mimiș,

1.000 kg și așa mai departe. Pînă cînd s-au adunat în modestul lui carnețel 50 de vagoane de cereale intrate în fondul centralizat al statului, pentru pîinea tuturor.

Și gata? Nu, nu e gata. Nicolae Biolan își continuă neobcsit munca, făcînd să sporească achizițiile de păsări, ouă și alte produse agro-alimentare, convingînd pe unii și pe alții să se înscrie în cooperativă și să sporească fondul social al acesteia. Nici unul dintre numeroșii prieteni ai lui Biolan n-au regretat vreodată că i-au urmat sfaturile.

Cum se explică toate acestea? Simplu: Nicolae Biolan e comunist.

V A M I N T I T I ?

Greu să ghicească generația tinăra ce reprezintă această secară, în care se văd tunuri, artileriști și niște țivilii ce-și controlează easonicul după cel al plutonierului robust, cu manta scurtă și moletiere. E un document vechi de peste un pătrar de veac.

...Anul 1930. Criza economică mondială se repercutază catastrofal și în România. Șemașul tercea fabricile... Mii de muncitori umblă fără lucru... Falimentele paralizază viața comercială... La Galați nu trece noapte să nu se prefacă în serum vreo prăvălie de angrosist — incendii în lanț, provocate cu em-

plicitatea poliției sperțuite... Invalizii manifestează pe străzile Capitalei, cerînd achitarea pensiilor — marea amînată — jalnică demonstrație de schilozii, împrăștiată din ordinel guvernului țărănist, cu tulumbele.

Într-o asemenea atmosferă funebă, îndoliată de foamete și sinucideri, unadintre odraslele curții domnești și-a pus în gînd să înzestreze Capitala cu o... tichie de mîrgăritar.

În ce consta inovația menită să-i facă pe buceureșteni să uite grijile ce-i apăsau? În salva de tun vestind, spectaculos, miezul zilei. Prințul văzuse, pasă-mi-te, în nu știu ce burg german, o asemenea bazacon'e cu iz medieval și nu a pregătit s-o introducă și în urbea lui Buceur. Și, într-o bună zi, populația Capitalei a fost asurzită taman la ecașul amiezii de o teribilă bubuitură. Ce s-a întîmplat? A rărit în aer fortul Căteu, eum se întimpla în licee vară, suspect, tocmai în preajma inventarierii muniției? Nu!

Alteceva! În cele din urmă, s-a allat și ce anume. Și vreme de cîteva luni de-a rîndul copiii și cîțiva gîmă-cască se duceau la Podul Eletteric să se amuze, asistînd la năstrușnica operație princiaro-edilitară.

Puțin înainte de ora 12 își făcea apariția, huruind, o baterie de artilerie cu servanții respectivi. Se deslămau caii ca la manevre și tunurile trase lîngă parapetul pedului își înălțau țevile către văzduh. Plutonierul ce conducea operația își scoțea easonicul, servanții introduceau obuzele în chiulasă... Atenție! 12 fără 3 minute... Fără 2 minute... Fără 1 minut...

Foc!

Bum!!!

Buceureștii afla astfel că este ora meridiană a zilei.

— Nene — se ruga vrcun puști, adresîndu-se „majurului” — mai trage o dată.

Iar vrcun trecător mucalît — vezi poza — se oprea să-și potrivească easonicul după cel al artileristului.

Și într-o zi tunurile nu se mai iviră. Făcuseră explozie. Da, explodaseră de rîsul buceureștenilor r. Haz de necaz!

FOX

Ultima operație: plata în numerar. Achizitorul e om cinstit și de cuvînt: nici un bănuț nu lipsește din ce se cuvine oamenilor.

La centru au sosit cu păsări și ouă Niculina Mimiș și Ioana Chiru; așa le-a spus prietenul Biolan că e bine, așa au făcut.

Căutătorii de SUNETE

Una din multiplele bogății ale țării noastre este lemnul de rezonanță. Ați rămas surprinși? Tot ce este posibil, deoarece puțini știu că și unele din speciile de arbori care dau acest lemn sau chiar despre existența lor în Carpații noștri.

Datorită exploatării intense la care a fost supus în trecut, acest molid se întâlnește din ce în ce mai rar și numai pe anumite versanți ai munților: acolo unde se mai găsesc trupuri de păduri bătrâne, încă neexplorate. În regiunea Suceava, la Argel, Moldovița, Valea Putnei, Stulpicani și Ostra, se găsesc parcele exploatabile în care se mai poate afla lemnul de rezonanță sub formă de arbori răzleți, care au trecut vârsta de 150 de ani. Sunt arbori cu tulpini drepte, perfect cilindrice, fără noduri proeminente și cu o coroană firavă, simetrică, așezată tocmai în vîrf; toate acestea îi deosebesc de ceilalți arbori.

Cunoscîndu-se marea valoare a acestui lemn, a fost interzisă folosirea lui pentru dranițe, dogărie, veste pentru site, cherestea.

Sezonul cînd repausul vegetativ și zăpada cre-

șază condiții din cele mai bune pentru exploatarea lemnului în păduri este luna decembrie. În această lună, la I.F.E.T. Cîmpulung Moldovenesc munca de exploatare este în toi. Cherestelele de la Sadova, Pojorîta, Breaza și-au început de mult activitatea.

În mijlocul codrilor din masivul Giumalău se află o cabană. De aici au pornit, într-o dimineață de iarnă, brigadierii Titus Negură, Lariou Crăiuț și Aurel Mărcuș, specialiști în căutarea lemnului de rezonanță (cei trei sînt originari din „Capitala lemnarilor”, comuna Frumosul). Trebuiau să cerceteze amănunțit parcelele 16 b și c din unitatea de producție Valea Putnei.

Molizi bătrîni și frumoși sînt mulți într-o astfel de pădure cu vîrsta medie de peste 150 de ani; dar a găsi un arbore de rezonanță nu este atît de ușor. La cite unul află o tulpină dreaptă și curată pînă la 8-10 metri de sol; cînd te apropii însă și-i încerci cu ciocanul sonoritatea, constăți cu

păreră de rău că nu sună de loc. Avînd o structură pietroasă și noduri ascunse, arborele se dovedește a nu fi bun; începe altă căutare. Din nou arbori, care din depărtare au toate caracteristicile molizilor de rezonanță, iar de aproape prezintă creșteri sucite și pungi abundente de rășină. Căutarea este lungă și anevoioasă, pînă cînd, în sfîrșit, află unul din o sută și mai bine, care corespunde într-un fel indicațiilor calitative pe care iscusiul Negură le-a sintetizat în cuvînt: „drept, curat și să vibreze ca hornul de fabrică”.

„...Drept, curat și să vibreze ca hornul de fabrică”.

Primul arbore de rezonanță a fost găsit de moș Crăiuț, într-un mic lămiș. Drept și curat, își înălța tulpina pînă la 40 metri înălțime; la baterea cu ciocanul, sonoritatea lui a trădat de pe acum calitatea pe care desigur mairul viorar de la Sighet, Roman Bocanciu, va ști să le transfere în adevărate măiestrii acustice. Nu departe de acest loc, Crăiuț a mai găsit alți doi „sunători”, ce-i drept de valoare mai mică, dar care aveau totuși cite 3 metri ce puteau fi bine valorificați.

A fost mai pușin norocos Negură: a găsit arbori frumoși ca exterior, dar fiind orientați cu fața la lumină și bătuți de vînturi, aveau o creștere sucită și multe noduri. De-abia mai tirziu, aproape de întunecare, el a găsit un mic pîlc de arbori, toți cu calități sonore. Cît privește pe Mărcuș, acesta abia sus, aproape de creastă, unde vegetația era mai rară, a găsit, unul lîngă altul, 5 arbori buni pentru rezonanță.

Noaptea tirziu, în cabana căutătorilor de sunete veselia a fost în toi. S-au sărbătorit primii cubici de rezonanță din parchetul de sub Giumalău. De data aceasta de la petrecere lipsea viora. Dar cine știe?! Poate că dintr-unul din trunchiurile găsite se va naște și o vioră ale cărei sunete, străbătînd pe undele nevăzute ale radioului, vor ajunge și în acest colț îndepărtat...

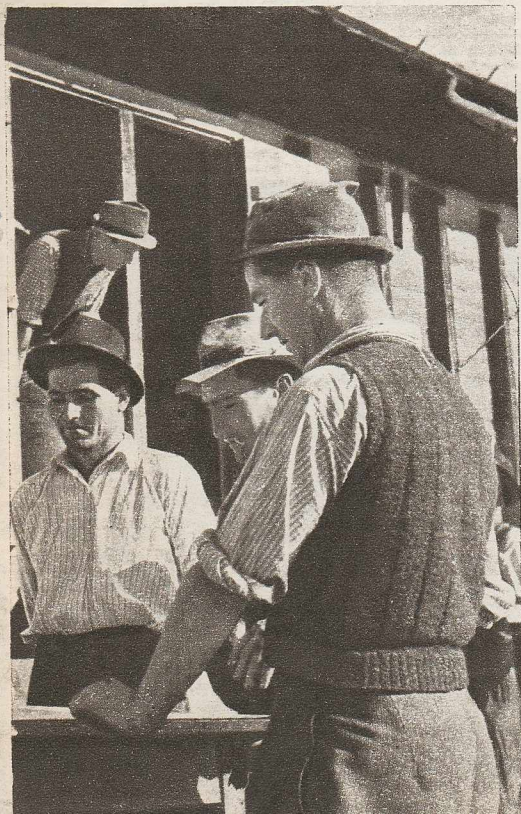

Negură, Crăiuț și Mărcuș și-au croit drum spre poiana Văcăriei.

Așa lucrează Nicolae Biolan: mereu în mijlocul oamenilor, sfătuiindu-i, lămurindu-i, convingîndu-i...

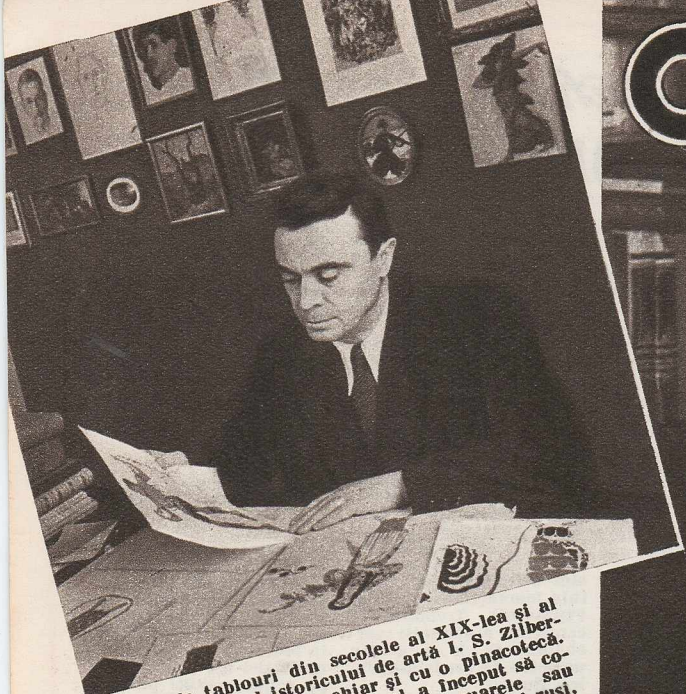

Georghe Catană, din satul Drăghiceanu, îi prezintă achizitorului proba de porumb contractat. Totul e în regulă. →

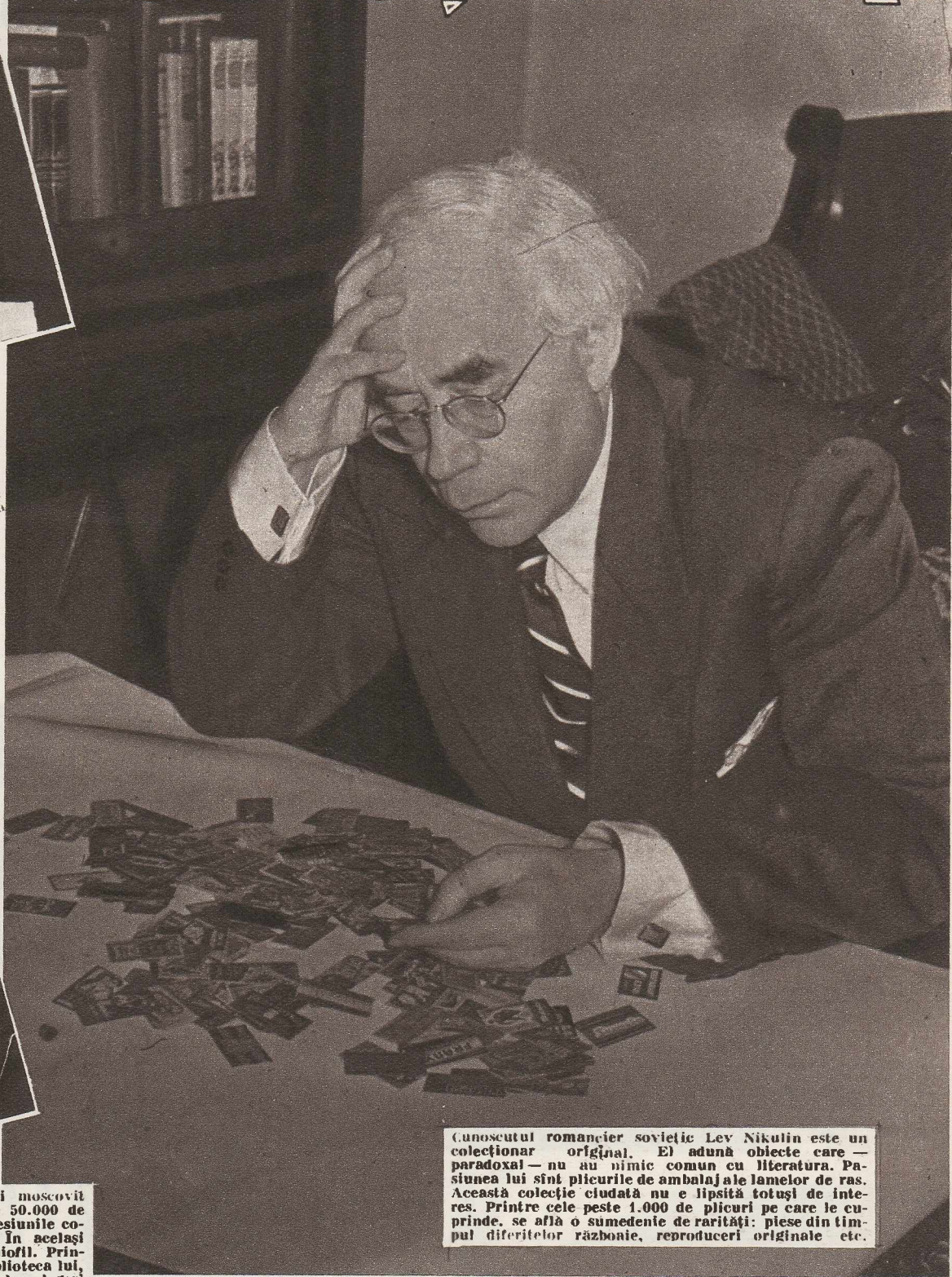

Pe unde a trecut achizitorul Nicolae Biolan, oamenii nu mai pregețea: boli la jug și hai la centrul de achiziții!

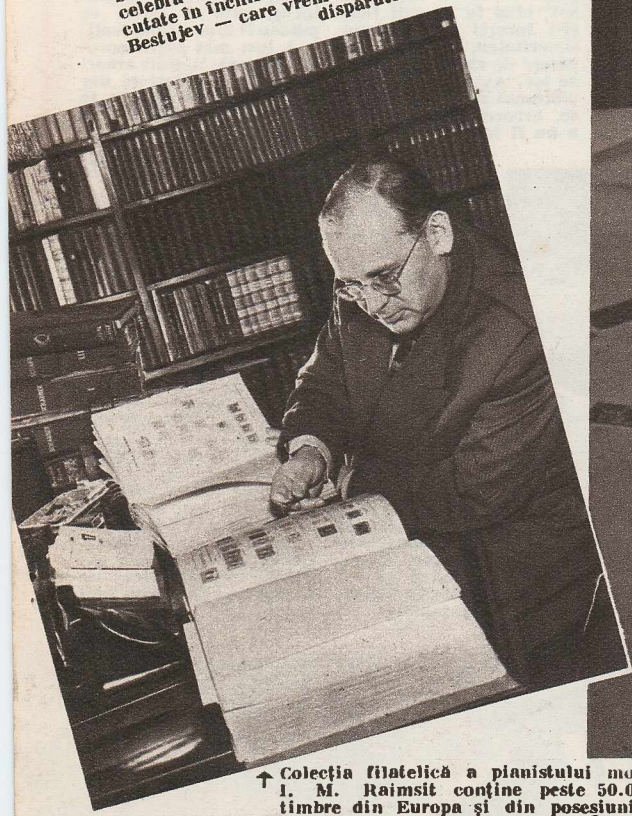
COLECCIONARI

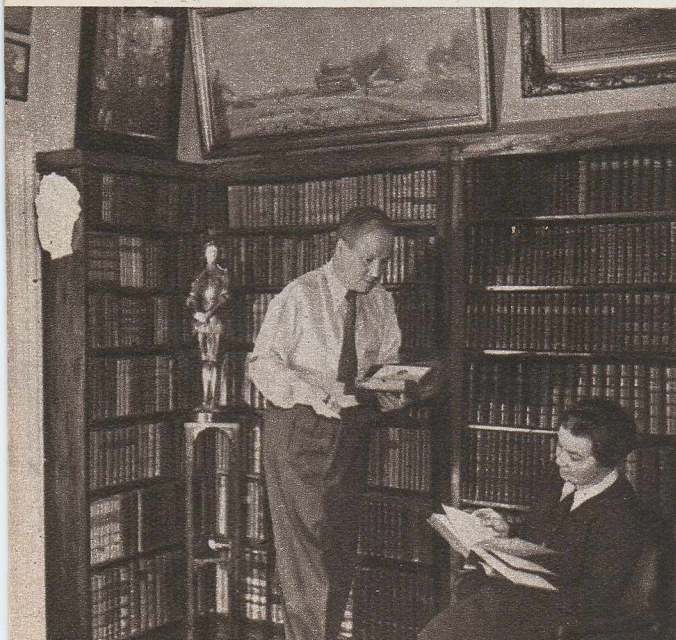
Colecția de tablouri din secolele al XIX-lea și al XX-lea aparținând istoricului de artă I. S. Zilberstein poate să rivalizeze chiar și cu o pinacotecă. Încă de la vârsta de 17 ani, el a început să colecționeze diferite studii, portrete, acuarele sau desene executate de cei mai de seamă pictori ruși, ca Repin, Kiprenski, Venetianov, Șişkin, Levitan, Surikov etc. Recent I. S. Zilberstein a descoperit celebra colecție a portretelor decembristilor — executate în închisoare de pictorul decembrist Nikolai Bestujev — care vreme de 50 de ani a fost socotită dispărută.

Cunoscutul romancier sovietic Lev Nikulin este un colecționar original. El adună obiecte care — paradoxal — nu au nimic comun cu literatura. Pașiunea lui sînt plicurile de ambalajale lamelor de ras. Această colecție ciudată nu e lipsită totuși de interes. Printre cele peste 1.000 de plicuri pe care le cuprinde, se află o sumedenie de rarități: piese din timpul diferitelor războaie, reproduceri originale etc.

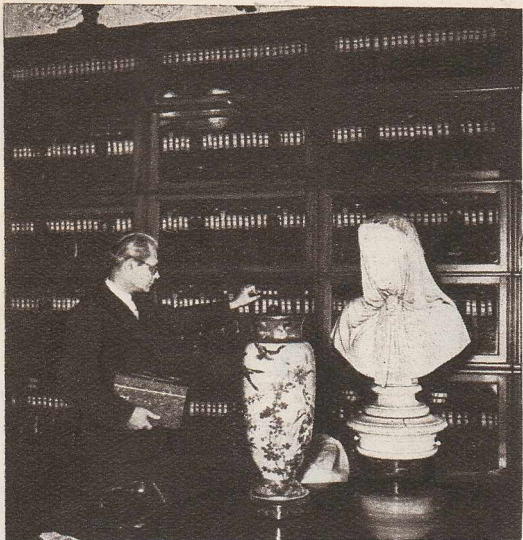

↑ Colecția filatelică a pianistului moscovit I. M. Raimsit conține peste 50.000 de timbre din Europa și din posesiunile coloniale ale statelor europene. În același timp el este și un pasionat bibliofil. Printre mii de volume aflate în biblioteca lui, se numără nu mai puțin de 150 de culegeri complete ale operelor clasiceilor ruși și străini.

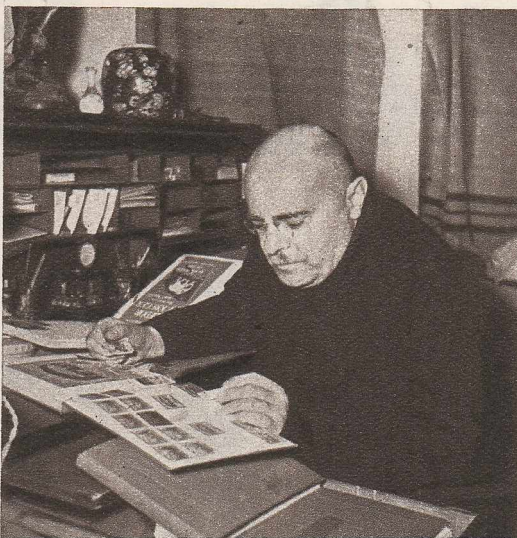

Există, desigur, biblioteci particulare mai mari decît cea a artistului de estradă G. I. Afonin și a soției lui, Nadejda. Dar din cele 10.000 de volume pe care familia bibliofilă le-a colecționat timp de peste 30 de ani, fac parte unele exemplare foarte rare. Cunoscătorii apreciază ca deosebit de valoroase în special „Falsul Petru al III-lea sau viața, caracterul și fărâdelegile răzvrătîtului Emelka Pugaciov”, tipărită la Moscova în 1809, romanul în versuri albe editat la Petersburg în 1794 și exemplarul unic dintr-o ediție în miniatură a operei lui Pușkin „Evgheni Oneghin”

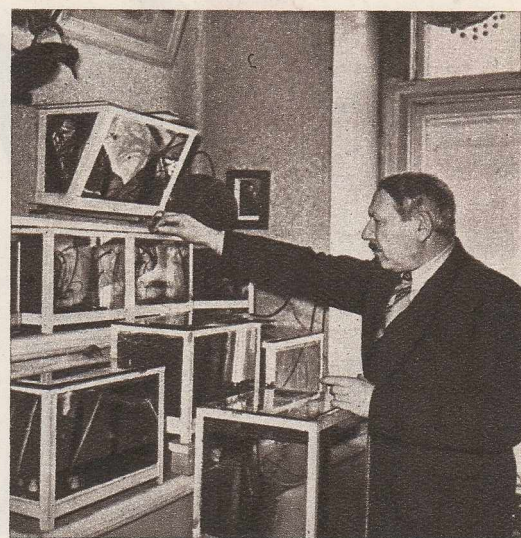

Oamenii din lumea teatrului, geografil sau cineas-
tii consultă deseori colecția lui Nikolai Spirido-
novici Tagrin din Leningrad. Nu demult locuitorii
orașului au vizionat la postul de televiziune un pro-
gram intitulat „Cărți postale ilustrate din India”,
realizat cu ajutorul aceleiași colecții. Tagrin posedă
4.000 de albume, în care sînt strînse circa 380.000
de cărți postale ilustrate, ce oglindesc evenimente
petrecute cu ani și ani în urmă, viața și datinile
diferitelor popoare și operele lor de artă, sau înfăți-
șează chipuri de oameni politici, compozitori, artiști,
scriitori și savanți.

Știți ce sînt filomeniștii? Medicul V. V. Fedotov, din
Yalta, vă poate explica cu ușurință, căci face
parte dintre ei. De peste 30 de ani el strînge etichete
de cutii de chibrituri, de la cele mai vechi, datînd
de acum o sută și ceva de ani, pînă la cele mai noi.
Vederi de orașe și munți, scene istorice, invenții
de seamă — într-un cuvînt, cele mai diverse elemen-
te — iată ce reprezintă desenele de pe cele 80 de mil
de etichete de chibrituri adunate de el. Urmărindu-le
numai pe cele sovietice (în anul puterii sovietice
s-au seos aproximativ 20.000), poți reconstitui multe
din întâmplările care au frămîntat Uniunea Sovietică.

Ca să-și păstreze „colecția”, pensionarul Leonti
Ivanovici Kaminski nu are nevoie — după cum se
vede în fotografie — nici de clasoare și nici de
albume. Locul lor l-au luat... acvariiile din locuința
lui, în care zecile de plante acvatice se dezvoltă în
voie, iar cele cîteva sute de peștișori (circa 40 de
specii) se simt „ca la ei acasă”. Dar Kaminski
nu este numai un pasionat colecționar, el și un
tot afit de pasionat cercetător. În urma expe-
riențelor făcute, el a obținut pînă în prezent o serie
de rezultate interesante în încrușigarea hibridilor de
pești vivipari.

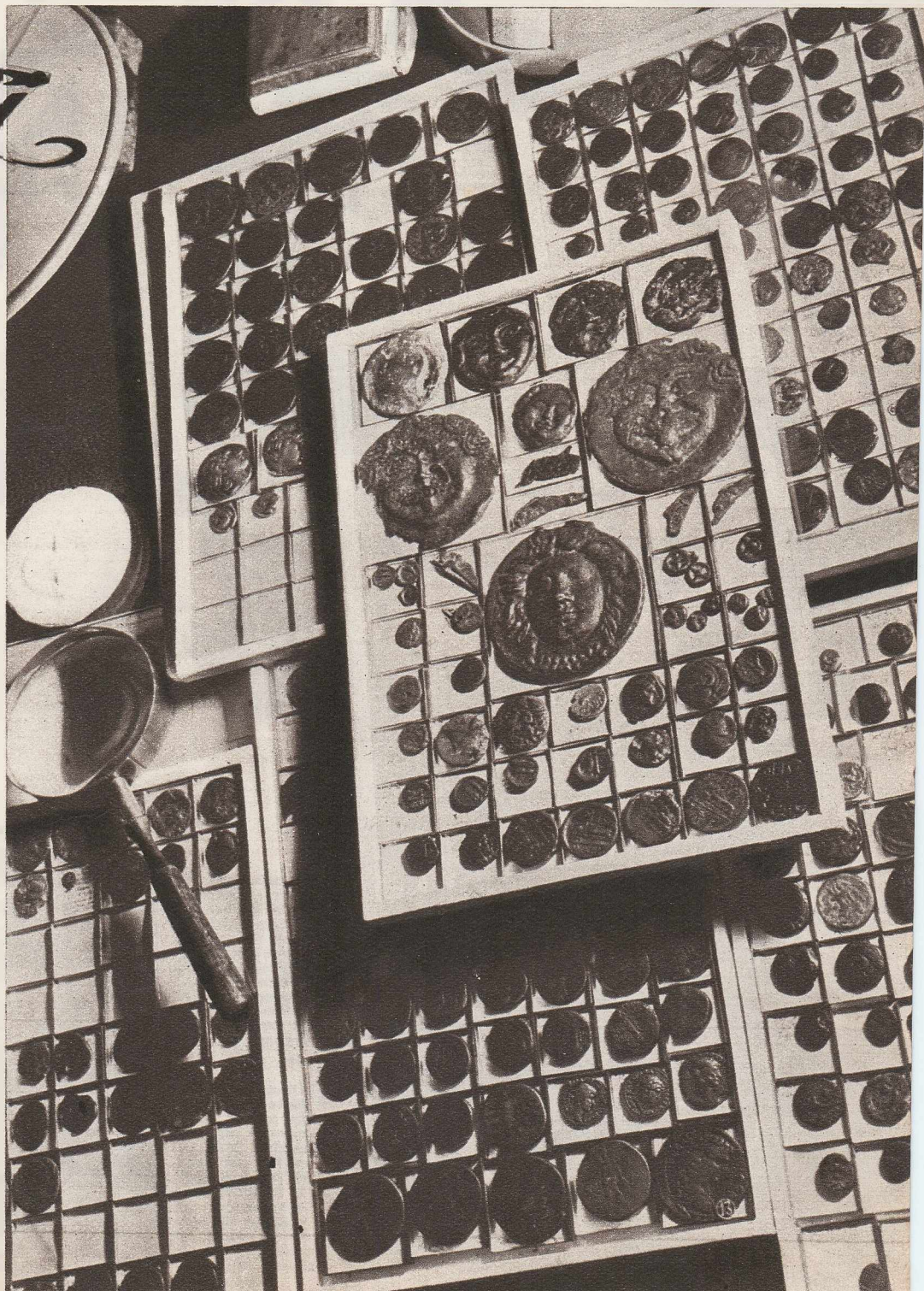
Și colecții

Auzim de multe ori prieteni sau cunoscuți
de-ai noștri, colecționari pasionați, vorbindu-ne
cu însuflețire despre obiectele pe care le adună
cu răbdare și migală de cercetători. Este o pre-
ocupare cu vechi tradiții, foarte răspîndită astăzi.
Uneori, această pasiune ne apare foarte curioasă.
Și curiozitatea nu constă în pasiunea de a
colecționa, ci în natura unor colecții, ce pot
fi pe drept cuvînt definite ca originale.

Pasiunea colecționării a existat din cele mai
vechi timpuri. Printre cei mai cunoscuți cole-
cționari ai antichității, documentele vremii
îl citează pe Aristotel, care strîngea plante. În
Europa occidentală această preocupare a luat o
mare extindere în secolele XIV-XVI, o dată
cu dezvoltarea științelor naturii și cu apariția
muzeelor. Printre colecționarii cunoscuți din
acea vreme, pot fi citați papa Leon al X-lea,
împărații Francisc I și Carol Quintul etc. În
Rusia secolului al XVIII-lea, era vestită cole-
cția de manuscrise vechi ale lui A.I. Mus-
sin-Pușkin — acela care, în 1795, a descoperit
manuscrisul „Cuvînt despre oastea lui Igor”. Nu
demult s-au împlinit o sută de ani de la întee-
meierea cunoscutelor galerii de artă din Mos-
cova purtînd numele fondatorului lor, un alt
celebru colecționar rus, T.M. Tretiakov.

Și în zilele noastre se găsește pretutindeni
oameni care cultivă această pasiune. Vă pre-
zentăm doar cîteva, din Uniunea Sovietică, dintre
care unii sînt foarte cunoscuți astăzi. Cine
știe?! Poate că într-o asemenea măsură cole-
cțiile puțin obișnuite ale unora dintre ei vă
vor stîrni interesul, încît veți începe și dv.
să vă alcătuiți unele asemănătoare.

N. GOR

Dacă ar putea trăi cu 2.500 de ani în urmă, electricianul
moscovit D. I. Moșneaghin ar avea cu ce să-și facă cum-
părăturile... În colecția lui numismatică se află unele
monede vechi de două milenii și jumătate. Deși e relativ
puțin numeroasă — nu are decît 1.500 piese — colecția
lui Moșneaghin este foarte valoroasă prin exemplarele unice.
În fotografia din stînga, colecționarul Moșneaghin. În dreapta,
o parte din colecția lui numismatică.

CIPRU

Insula-dinamită

„Focarul exploziv“ n-a fost lichidat. La Nicosia, ca și în celelalte localități, ciocnirile dintre populația răsculată și poliție se țin lanț.

Primii pași pe insula-dinamită. Noul guvernator al Ciprului, Hugh Foot (în stînga) nu-și face iluzii; ciprioții nu-l vor saluta cu gărzi de onoare, ci cu aceleași acțiuni de luptă care l-au izgonit pe Harding. ←

Dinamita îi pindește la tot pasul. În munți și în păduri militarii englezi sînt încolțiți de partizani înarmați. În fotografie: un autocamion al trupelor de ocupație atacat și incendiat la marginea unei păduri. →

Alarmă la Londra — Un mareșal care o șterge englezește și un guvernator nou, care depune jurământul... În secret — Când Cipru nu vrea să fie britanic — 30.000 de baionete nu sînt de ajuns — Foot pe urmele lui Harding — E.O.K.A. avertizează: insula Afroditei nu se „mută” în Atlantic... — Cu prețul singelui — libertatea!

Atac la Famagusta; ciocniri sîngeroase pe străzile Nicosiei; steagul britanic sfîșiat la Iphos; în munți, patrioții înarmați distrug depozitele militare ale ocupanților; manifeste anticolonialiste și inscripții antibritanice în Kyrenia și Polis; sabotaj la baza aeriană engleză de la Akrotiri; alarmă la Eftakumi, Limassol și Larnaka.

Încolo, nimic nou pe frontul din Cipru...

Străvechea insulă a Afroditei a devenit în zilele noastre o adevărată insulă-dinamită.

★

În urmă cu cîțiva ani, pe un platou militar din Nicosia un mareșal englez cu faimă de călău își depunea jurământul ca guvernator al Ciprului. Trimis în misiune specială, ca să prevină cu orice preț căderea încă unei perle de pe coroana imperială britanică, mareșalul John Harding jura în gura mare că va lichida „focarul exploziv” din Cipru, chiar dacă această operațiune „ar necesita jertfa singelui”. Omul care a transformat insula Afroditei într-un imens lagăr de concentrare avea să-și dea seama însă destul de curînd că, pe cît de lesne este să pui la cale vîrsări de sînge în numele Albionului, pe atît de anevoie — și chiar cu neputință — este să înăbuși mînia unui popor însetat de libertate.

Misiunea lui Harding s-a soldat cu un eșec pe toată linia, ceea ce l-a silit pe mareșal să-și ia tălpășița din Cipru și să se retragă la... ferma sa din Anglia.

N-a trecut mult timp însă și iată că pe același platou militar din Nicosia a fost trimis să-și depună jurământul un alt guvernator englez. Și, cu toate că trupele de ocupație au luat din timp cele mai drastice măsuri de securitate, domnul Hugh Foot, noul guvernator englez — de astă dată un civil — a preferat să-și depună jurământul... în secret, spre a evita o reacție ostilă din partea populației cipriote, și așa îndirjite de nelegiuirile englezilor.

Succesorul lui Harding a sosit la Nicosia tocmai în timpul dezbaterilor de la O.N.U. în problema Ciprului, ceea ce explică oarecum comportarea sa „cu mînuși” din acele zile. Ce să-i faci, însă, dacă locuitorii de origine greacă ai insulei n-au făcut nici de astă dată jocul ocupanților! Astfel, tocmai atunci cînd în Comitetul Politic al O.N.U. delegatul britanic ținea să demonstreze că problema Ciprului ar fi, chipurile, o „problemă internă” a... Angliei, de pe insula-dinamită veneau știri despre noua erupție a miniei ciprioților. De la puternicele demonstrații populare, organizate simultan în diferite orașe și sate din Cipru, pînă la greva generală demonstrativă, toate acțiunile patrioților au avut un pronunțat caracter anticolonialist, ceea ce explică de altfel și reacția brutală a trupelor de ocupație.

Represiunile sîngeroase la care s-au dat detașamentele de șoc engleze au marcat, la sfîrșitul anului 1957, începutul sîngerilor activității de guvernator colonialist a lui Hugh Foot, cel ce pășeste acum pe urmele lui Harding. Demascîndu-l ca atare, organizația

Trupele guvernatorului englez poartă maști contra gazelor și echipament de protecție, dar în vîltoarea ciocnirilor de stradă pierderile lor sînt tot mai grele. În fotografie: unul dintre militarii englezi grav răniți este transportat la spital.

de luptă a mișcării de eliberare din Cipru, E.O.K.A., a lansat un manifest în care se spune, între altele: *dacă noul guvernator Hugh Foot intenționează să continue vechea politică a colonialismului în Cipru, el va avea aceeași soartă ca și predecesorul său, Harding.*

Simplul fapt că, în ciuda cererilor insistente ale populației cipriote, noul guvernator continuă să mențină în Cipru starea excepțională, decretată acum doi ani de Harding, trădează de altminteri intențiile reale ale lui Foot, care sînt și intențiile șefilor săi de la Londra.

Harding a venit în Cipru pe bordul unui vas de război, dar la plecare a avut nevoie de un avion cu reacție. Cît timp a „guvernat” în Cipru, „bravul” mareșal nu se încumeta să circule prin Nicosia nici măcar cu mașina blindată; folosea... elicopterul. Și cînd te gîndești că domnul Lennox Boyd, ministrul englez al coloniilor, își permite și azi să considere Ciprul drept teritoriu... britanic! Noul guvernator Foot are posibilitatea să constate — cum s-ar zice, la fața locului — în ce măsură afirmațiile șefului său corespund realității.

Oricum, succesul lui Harding are toate motivele să nu se simtă ca la el acasă pe un „teritoriu britanic”, ca insula-dinamită. Cu atît mai mult, cu cît „focarul exploziv” pe care nu l-a putut lichida predecesorul său a devenit mai amenințător.

Anglia n-a fost în stare să ingenucheze Ciprul. O jumătate de milion de răzvrățiți au transformat stîncă din Mediterana într-o glorioasă baricadă de rezistență anticolonialistă. Problema Ciprului, în

ciuda împotriviților britanice, a ajuns în discuția O.N.U.-ului și a altor foruri internaționale.

Acolo unde englezii au dat greș, își oferă acum serviciile tot felul de „mediatori” și prieteni occidentali. Fie că este vorba de a „susține” eforturile desperate ale Angliei în Cipru, fie că se țintește la înlăturarea acesteia, manevrele de culise întreprinse în prezent sub egida N.A.T.O. nu rezervă nimic bun Ciprului; sînt luate în considerare cele mai felurite „interese occidentale” — politice, economice și mai ales strategice — în timp ce toți domnii „binevoitori”, de la Dulles la Spaak, ignorează cu desăvîrșire interesele vitale ale poporului cipriot. Cea mai perfidă din manevrele acestora este, firește, încercarea de a viri insula răzvrătită sub tutela N.A.T.O., pentru ca în felul acesta Ciprul să fie transformat într-o bază de război atlantică. Numai că, așa cum insula n-a devenit niciodată „teritoriu britanic”, ea nu vrea să se „mute” acum în Atlantic de dragul unor interese imperialiste occidentale, 30.000 de baionete engleze și vîrsările de sînge făptuite în ultimii ani de ocupația colonialistă n-au fost în stare să frîngă voința de luptă a ciprioților — hotărîrea lor de a-și cuceri adevărata libertate, cu prețul oricărui sacrificiu.

Singele curge în Cipru, dar nu în zadar. Acolo, pe stîncile insulei-dinamită, colonialismul suferă una din cele mai grele înfrîngerii, în vreme ce rezistența eroică a Ciprului luptător stîrnește admirația și simpatia popoarelor iubitoare de pace, între care și poporul român.

Dimos RENDIS

INSULA CIPRU

*Surioaro, te-au furat pirații cruzi,
departe mi te țin legată-n larg
și tot aștepti o voce, un catarg,
...ci lanțurile tale doar le-auzi...*

*De cîte ori cu bărcile-ai pornit,
cu pinzele de nea la soare-ntinse...
De cîte ori te-ai scufundat în vise
și-o deșteptare crudă te-a trezit.*

*O, valul a venit... valul s-a dus...
Te-am auzit pe țărnu-nmiresmat
cînd sugrumată iarăși ai strigat
„O pinză!”... dar era un pescăruș...*

*O, Cipru, te-au furat pirații cruzi,
departe mi te-au dus, departe-n larg.
Zărești prin ceață? (Vine un catarg!)
Și glasul ce te apără l-auzi?*

În romînește de **Viorica RAVANI**

Arestat pentru că a rostit cuvîntul prohibit: **LIBERTATE!** →

Pe aici au trecut ocupații! ↓

D. BABOIAN

Ospitalitatea

de I. M. ȘTEFAN

Un nou submarin atomic

resa engleză și franceză aveau iarăși un subiect „gras”. „Daily Guardian” anunța cu un titlu pe cinci coloane: „Securitatea țării amenințată”. „Manchester News” cerea formarea urgentă a unei comisii parlamentare de anchetă. Mai sobru, „World”-ul își intitula articolul de fond: „O situație profund îngrijorătoare”. Cit despre ziarele franceze, titlurile lor erau care de care mai țipătoare: „Se pregătește o nouă lovitură”. „Bandiții la lucru”, „O nouă ediție a farfuriilor zburătoare”, „Națiunea franceză nu trebuie să se lase șantajată” etc.

Printre rîndurile reportajelor senzaționale, se putea citi o reală îngrijorare. Nu era vorba în nici un caz de o teamă inventată pentru a spori tirajele ziarelor. Multă lume avea impresia că ceva avea să se întîmple, că un imens tăvălug începuse să se rostogolească și se pregătea să zdrobească tot ceea ce îl înalța în calea sa. Indicațiile pe care se baza această panică erau destul de puține, comentariile, în schimb, foarte numeroase.

Pe scurt, lucrurile se petrecuseră în felul următor:

La 17 aprilie se produsese în Canalul Mincii un accident. Vasul italian „Linda”, aflat în drum între portul englez Hull și portul spaniol Santander, se lovide de un obiect solid, la 20 kilometri sud-est de Brighton. Avaria nu fusese gravă: o spărtură de vreo 15 centimetri în carenă, care putuse fi astupată după câteva ore de eforturi încordate ale echipajului. Cercetînd după aceea locul accidentului, căpitanul „Lindei” nu descoperise nici o stîncă. Trei zile mai târziu, vaporul norvegian „Bergen” suferise un accident ceva mai serios, la vest de portul francez Boulogne. De astă dată spărtura fusese mai mare și se produsese în compartimentul cazanelor, care fu complet inundat. „Bergen” lansă semnale S.O.S. și un remorcher francez sosi în grabă la fața locului. Puțin timp după aceea, vasul se odihnea în docurile din Boulogne. Nici de data aceasta nu se putuse stabili cauza accidentului.

Presa agitate citeva zile aceste întîmplări ciudate. Mulți credeau că în Canalul Mincii pătrunsese un submarin care, fie că voia înadins să provoace neliniște, fie că era condus de un căpitan nedibaci. În orice caz situația era cit se poate de neplăcută. Armatorii englezi și francezi se arătau îngrijorați pentru soarta vapoarelor lor și o serie de companii maritime suedeze, americane și argentine dăduseră dispoziții de ocire a Canalului Mincii.

Aceste frămîntări fură doar începutul. La 28 aprilie Ministerul Marinei din Marea Britanie dădu un comunicat lapidar, care nu era de natură să liniștească spiritele:

„După cercetări amănunțite s-a putut constata, dincolo de orice dubiu, că în regiunea accidentelor nu există obstacole naturale solide. S-a stabilit însă că în apropiere funcționează o instalație sau un motor acționat cu energie nucleară”.

De această dată ziarele se dezlănțuiră cu și mai multă furie. Nimeni nu se mai îndoaia că un submarin atomic își făcea de cap în brațul de apă care desparte Marea Britanie de Franța. Și, dat fiind că două din cele trei asemenea submarine erau în reparații capitale, atacatorul n-ar fi putut fi decît submersibilul american „Nautilus”. Franța protestă în mod oficial pe lângă guvernul S.U.A. Drept orice răspuns, misteriosul „Nautilus” ieși la suprafață în rada portului Wellington din Noua Zeelandă, dovedind că bănuiala nu era cu nimic justificată.

Problema rămînea deci nelămurită. Un comentator al radioteleviziunii franceze presupuse că o țară sau alta construiseră în secret un alt submarin atomic — poate că tot S.U.A. — ca să dea o lovitură comerțului maritim al unor țări rivale, printr-o acțiune piraterească.

După ce la 3 mai se produsese un al treilea accident, navele militare începură să patruleze în regiune. În „Wew Herald” apăru atunci articolul profesorului Richard Deal, conducătorul unuia din cele mai mari centre de cercetări nucleare din Anglia, care amintea că trei dintre colegii săi, și anume profesorul de fizică Percival Grant, inginerul William Mac Kean și mecanicul Duke Rogers, dispăruseră cu un an și jumătate în urmă, împreună cu familiile lor. Toți trei lucrau în colectivul care studia aplicarea energiei nucleare la transporturile pe apă. Nu erau oare ei constructorii incomodului submarin atomic? Această presupunere păru multora verosimilă.

Cum de nu se gîndise pînă atunci nimeni la asta? Poate fiindcă Grant, Mac Kean și Rogers nu erau primii atomiști englezi care dispăreau fără să-și lase adresa. Sau poate fiindcă toate cercetările polițienești nu dăduseră nici un rezultat și lumea era plictisită de zecile de ipoteze lansate care se dovediseră, una după alta, neîntemeiate. Acum însă Scotland Yard-ul și poliția franceză intrară din nou în acțiune.

Timp de două săptămîni prietenii și rudele dispăruților suferiră neplăcerile unor interogatorii îndelungate. Se efectuau și numeroase percheziții. Rezultatele acestor operații nu justificară însă decît în mică măsură eforturile. Nu se găsi decît o scrisoare adresată de inginerul William Mac Kean unei mătuși care-l crescuse. Îi scria să fie liniștită, întrucît era bine, sănătos, deși cam obosit din cauza muncii.

Cercetarea ștampilelor dovedi că scrisoarea fusese expedită la 12 februarie din Dover și anume dintr-o secție poștală a portului. Detectivii se puseră pe lucru, însă nu izbutiră să stabilească cine predase scrisoarea. Cercetările făcute în apropiere de Dover și apoi de-a lungul întregii coaste franceze și engleze a canalului nu duseră la nici o concluzie utilă. Semnalmentele dispăruților fură apoi comunicate autorităților din numeroase țări. Detectivi englezi și francezi porniră în căutarea celor trei atomiști pînă în Argentina, Australia și Canada. Nu se găsi însă nici un indiciu.

Așa cum era de așteptat, organele poliției deveniră în scurt timp obiectul de predilecție al caricaturistilor.

O discuție aprinsă

— Da, domnilor! Sint convins că povestea aceasta ne vine de la americani și mă ridic cu hotărîre împotriva părerii domnului Fontaine, care ne cere să așteptăm pasivi desfășurarea evenimentelor. Ceea ce s-a întîmplat e doar un început, un mic „exercițiu”. Dacă îl vom lăsa să reușească, extinderea acestei acțiuni în jurul coastelor noastre este sigură. Vă întrebați ce se urmărește? E limpede! Ruinarea noastră și, implicit, triumful companiilor care ne concurează, al celor din S.U.A., ca și al celor vest-germane și japoneze, în care capitalul american s-a infiltrat adînc, în perioada postbelică.

Cu aceste cuvinte își încheie spusele cel de-al optulea vorbitor din seara aceea. Niciodată nu fuseseră atît de animate discuțiile în comitetul Asociației Anglo-Franceze a Armatorilor, căci fiecare dintre membri simțise nevoia să spună ceva.

Urmă la cuvînt un armator din Scoția, care încercă să dovedească lipsa de teme a unei neliniști excesive. Presupunea că era vorba de manevre secrete ale flotei de submarine ale Angliei sau Statelor Unite. După terminarea lor, totul avea să se liniștească. Accidentele erau, după părerea lui, întîmplătoare.

— Criza porturilor din sudul Marii Britanii și nordul Franței a început — interveni Clement Vidal, supranumit de colegi „cel mai tăcut membru al comitetului”, deoarece în ultimii zece ani nu luase decît de două ori cuvîntul la ședințe. Ți-e mai mare mila să privești la pustietatea care domnește pe cheiurile din Dover, Portsmouth, Cherbourg sau Le Havre. Antevorbitorul meu n-ar fi fost atît de calm, dacă aspectul ar fi fost același la Aberdeen sau la Dundee, în Scoția. Trei din vasele mele nici nu pot pleca: mai mult de jumătate din membrii echipajelor au demisionat și s-au angajat pe vase străine, recrutați de agenții altor companii. Împotriva noastră s-a urzit un adevărat complot. Trebuie să cerem guvernelor să ne sprijine. Să se proclame mobilizarea generală în marină. E necesar să capturăm submarinul și, după ce-i vom stabili naționalitatea, nici o acțiune militară nu se va dovedi prea drastică!

Micul discurs al lui Vidal, cunoscut de obicei ca un om ponderat, făcu o impresie puternică. Majoritatea vorbitorilor care urmară îi aprobară propunerile.

Curînd toți cei prezenți își spuseră părerea, cu excepția președintelui asociației, Harold Tyron, care obișnuia să vorbească la urmă. Nu o dată cuvîntul său schimbă cursul opiniei întregului comitet.

Tyron era un bărbat înalt și gras. Pe fața lui nu se vedea nici un rid, deși trecuse de șazeci de ani. În tot cursul discuției, nu-și trădase prin nici un gest, prin nici o privire, aprobatoare sau dezaprobatore, punctul de vedere, pe care mulți dintre membrii comitetului ar fi dorit să-l ghicească. Acum toți ochii erau ațintiți spre el.

— Domnilor, mi-e teamă că ne agităm degeaba și mai ales într-un sens greșit. Poate vi se va părea curios, dar eu nu cred în povestea aceasta a submarinului atomic...

În sală se produsese un adevărat tumult, răsunară exclamații de uimire.

Lordului Redstone

Ilustrații de D-tru IONESCU

— Cum, adică?— îl întrerupse Vidal. Sintem oare cu toții nebuni? Ce a provocat atunci accidente?

Cîteva voci cerură liniște, pentru ca Tyron să se poată explica. Și acesta continuă, de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat:

— Poate că există și un submarin necunoscut în Canalul Minecii. Dar asta nu mi se pare esențialul și nici nu e cel mai rău lucru cu putință. Mi-e teamă, mi-e foarte teamă de altceva în această regiune vitală pentru interesele navigației. Instalația aceea al cărei motor folosește energia nucleară poate să aibă cu totu! alt caracter, alte scopuri, să fie chiar mai periculoasă decît vă închipuiți. Ea amenință să ducă, în ultimă analiză, la o scădere simțitoare a beneficiilor noastre!

— Vorbiți! Spunți! — răsunară voci din toate părțile.

— Nu, nu-mi cereți asta! — protestă Tyron, spre uimirea tuturor. Acordați-mi încrederea de care m-am bucurat întotdeauna printre dumneavoastră. Vă cer trei lucruri. Întîi: să nu adoptați în această seară nici o hotărîre. Al doilea: să mă delegați pe mine să acționez, împreună cu Fontaine și Vidal, pe care îi voi pune la curent cu presupunerea mea, urmînd ca peste zece zile să ne întîlnim din nou și să vă comunic rezultatul. Al treilea: pentru reușita acțiunii, să mă împuterniciți să dispun liber de fondurile asociației și să iau unele decizii. Vă asigur că nu voi menaja nici fondurile mele personale.

Aduarea aprobă cele trei cereri și membrii comitetului se despărțiră, încușiți că președintele nu le dezvăluia tot gîndul său, dar plini de nădejde în succesul acțiunii pe care acesta o întreprindea.

Cînd rămase singur cu cei doi membri ai grupului restrîns, Tyron își începu astfel expunerea:

— Trebuie să lucrăm repede și hotărît...

Vidal îl întrerupse:

— Bine, dar avem vreun fir...

În acel moment sună telefonul. Tyron ridică aparatul.

— Alo! Algrow? Tocmai de dumneata aveam nevoie... Poți fi în zece minute la clubul asociației? Perfect, te așteptăm!

Și apoi către Vidal:

— De firul lucrurilor a dat Algrow, detectivul companiei mele. Ce băiat de ispravă! Vom izbîndi, domnilor, vom izbîndi!

Se cufundă mai adînc în fotoliu și își aprinse o havană. Un zîmbet îi inflorise în colțul buzelor. Și, deși Vidal și Fontaine nu bănuiau încă în ce fel stăteau lucrurile și care erau intențiile lui Tyron, zîmbiră și ei, încrezători în priceperea aceluia pe care de aproape două decenii îl alegeau președinte al asociației.

Cei trei dispăruți

Tînărul inginer Mac Kean, un bărbat mic, dar vioi ca un titirez, urcă cu repeziune treptele care duceau din gura tunelului în pivnița-atelier a castelului. Acolo îl aștepta cu nerăbdare Percival Grant. Fizicianul era un om între două vîrste, ale cărui mișcări trădau o mare nervozitate. Purta ochelari cu rame negre și groase.

— Ei, astăzi cum stăm? — îl întîmpină Grant. Iar vreo rocă dură?

— Nu, a mers cît se poate de bine—remarcă inginerul. Scutul a înaintat peste un kilometru... Lucrăm acum la 27 kilometri sud de coasta engleză. Mai ai vreo veste de la Duke? A făcut iar vreo boboacă?

Grant surise.

— Slavă domnului, nu. E doar și el speriat de urmările imprudentelor lui. A condus cabina de scufundare fără accidente și a luat probe de fund de pe o suprafață de 10-12 kilometri pătrați. De astă dată a fost necesar să provoace explozii submarine pentru explorare, iar rezultatele sînt excelente. Sper că de acum înainte nu vom mai avea dificultăți de înaintare.

— Și dacă exploziile vor mai fi totuși necesare?

— Atunci vom avea grijă să nu fie nici un vas prin apropiere.

Duke Rogers tocmai intrase și, auzind ultimele cuvinte, exclamă triumfător:

— Nu cred să mai fie nevoie de explozii! Peste cel mult două luni, lumea întreagă va afla vestea străpungerii. Și atunci...

— Numai să nu se aple mai înainte — observă Mac Kean, intervenînd. Dacă ar ști toți șacalii companiilor maritime la ce lucrăm, atunci s-ar termina cu liniștea noastră. Dacă s-ar ști că ne aflăm în castelul acesta al lordului Redstone, în care nimeni nu bănuiește că ne adăpostim, totul s-ar spulbera în cîteva zile...

— Bine, dar chiar în această eventualitate, există o opinie publică! — observă Duke Rogers. Nu ne-ar fi greu să dovedim că proiectul nostru prezintă un imens avantaj economic pentru poporul englez, ca și pentru cel francez...

Grant îl întrerupse:

— Nu fi naiv! S-ar găsi destui experți care, primind indicații... și nu numai indicații de la firmele la care lucrează, să ne contrazică, să demonstreze, prin articole „bine documentate“, că drumul subteran pe care vrem să-l deschidem s-ar putea oricînd nărui. S-ar putea găsi destui politicieni care să afirme că proiectul nostru este în contradicție cu tradiția de izolare a Angliei și cite alte năzbitii. Ba ne-am putea trezi și ares-tați pentru... neplata impozitelor de la data dispariției noastre.

— Ai dreptate—întări Mac Kean. Singura soluție este politica faptului împlinit. Cîrțița noastră atomică înaintază ceas cu ceas. Pe măsură ce sapă, pămîntul absorbit, bogat în carbonați, e transformat în acea masă plastică subțire, dar extradură, care căptușește pereții tunelului. Și într-o bună zi cîrțița va ieși iar la lumină în apropiere de Calais, pe pămîntul Franței.

De sus se auzi un clopoțel.

Duke Rogers tresări.

— Am uitat să vă spun că lordul Redstone ne cheamă la masă.

★

Masa se terminase și în salonul castelului domnea o mare animație. Lordul era un bărbat lung și uscățiv, cu un zîmbet uniform. Vorbi mult despre îndrumarea traficului prin tunelul al cărui administrator urma să devină și cuvintele lui răsunară prietenoase și convingătoare:

— Geniul științei dumneavoastră și spiritul meu organizatoric vor sfîrși și prin a face un mare serviciu Regatului Unit.

Discutară apoi un timp despre mersul lucrărilor. La un moment dat Rogers scoase din buzunar o coală de hîrtie și spuse emoționat:

— Am vrut să țin în taină acest manifest, pînă în prețuia terminării lucrărilor. Dar m-am gîndit că ați fi bucuroși să-l cunoașteți cu toții. Dacă-l aprobați, îl vom da spre publicare ziarelor, atunci cînd tunelul pe care-l construim sub Canalul Minecii va fi gata:

„Cetățeni englezi și francezi!

Am izbutit să dăm viață pentru voi unui vis pe care de aproape jumătate de veac îl nutresc oamenii de știință și tehnicienii. La ora cînd citiți aceste rînduri, primele automobile vor fi trecut prin tunelul care unește de azi înainte Marea Britanie cu Franța. Cîrînd trenul va circula între Londra și Paris, tot așa cum circulă între Paris și Bruxelles. Aceasta înseamnă o economie imensă pentru țările noastre și, totodată, creează premisele pentru o prietenie mai strînsă între popoarele Angliei și Franței. Oferindu-vă acest dar, care oglindește marea forță a științei, vă promitem să ne consacram și de acum înainte toate puterile, proiectelor îndrăznețe care năzuiesc la prefacerea naturii în folosul omului.

Percival Grant
Lord Redstone
William Mac Kean
Duke Rogers“

Un timp nimeni nu spuse nimic. Apoi lordul curmă tăcerea:

— Admirabil, cu adevărat admirabil! Ești și rămîi un mare entuziast, un romantic. Bravo, Rogers... Poate, însă, a vorbi despre un dar este exagerat... Orice cale de comunicație, de la subterana metroului londonez, pînă la tunelul nostru, este și o realitate practică și — de ce să n-o spunem? — o afacere rentabilă.

— Desigur—observă Mac Kean. Există și o latură comercială, pe care nu putem s-o pierdem din vedere. Aceasta fără a permite o exploatare de jaf a tunelului, fără a uita că scopul nostru a fost în primul rînd acela de a face un lucru folositor.

— Ai dreptate—întări lordul. Să nu dăm însă dovadă de falsă modestie. Nu e cazul să uităm nici meritul realizatorilor proiectului, care au dreptul la răsplata cuvenită...

— N-am vrut să spun asta—interveni inginerul—ci...

Nu putu să termine, căci valetul intrase cu pași neobișnuit de grăbiți, iar expresia lui dovedea că era vorba de ceva foarte important.

— Milord, a venit domnul Algrow. L-am poftit în birou. Spune că este vorba de ceva urgent.

Chipul lordului se întunecă pentru o clipă. Sopti, ca pentru sine: — Algrow? Ce-o fi vrînd? În orice caz, nu-i un om pe care să-l las să aștepte.

Apoi către ceilalți:

— Mă iertați, domnilor, dar vom continua discuția deseară, după cină. Cred că nu va fi prea tîrziu pentru... definitivarea textului.

Gluma nu izbuti să provoace nici măcar un zîmbet. Tonul cu care valetul îl anunțase pe Algrow și tresărirea involuntară a lordului înghețaseră atmosfera și Redstone ieși din salon mușcîndu-și buzele.

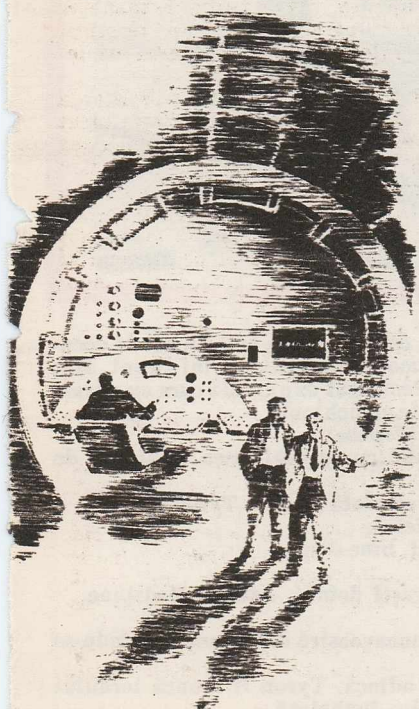
Un șantaj izbutit

Convorbirea se apropia de sfîrșit.

— Ești o viperă, Algrow!—sopti printre dinți lordul. Dar o viperă isteată, n-am ce spune. Nu credeam că Tyron să aple ceva, înainte de a fi gata cu afacerea. Abia așteptam să văd ce va spune, cînd va citi în ziare că tunelul e gata... De ce n-ai venit la mine, omule? Te-aș fi plătit împărătește ca să păstrezi taina...

Algrow privea, amuzîndu-se parcă, un bibelou de pe birou.

— Domnul Harold Tyron este foarte generos. Nu mă pot plînge. Un stăpîn vechi și bun. De ce să-l trădez? Mi-ați mai propus o dată, cînd ați rupt tovărășia cu el, avînd impresia că societatea maritimă e pe ducă...

Să discutăm mai bine lucid condițiile. Dacă încercați să continuați, începem chiar de mine campania de presă împotriva tunelului, vă denunțăm pentru organizarea unui atelier secret de motoare atomice — și vom adăuga: arme atomice... — îi vom da pe mina poliției pe dispăruții ascunși în castel și vom găsi chiar martori oculari care să certifice legăturile lor cu unele ambasade străine... Vă închipuiți doar că domnul Tyron și asociația armatorilor nu sînt dispuși să renunțe la beneficiile rezultate din traficul maritim al vaselor care traversează Canalul Mînecii.

— Ești o scorpie, Algrow!

— Vă mulțumesc. Asemenea epitețe certifică întotdeauna eficiența muncii mele... Nu am venit însă ca un sol al dușmăniei. Dimpotrivă. Domnul Harold Tyron vă oferă un pachet de acțiuni, reprezentînd 40 la sută din activul companiei și postul de copreședinte al consiliului de administrație... dacă sînteți înțelegător. Un asemenea venit este desigur ceva mai mic decît acela al administratorului tunelului. Cred însă că vă dați seama că nici vorbă nu mai poate fi de construirea lui, din moment ce noi am aflat totul. Vă garantăm un beneficiu net anual de 50.000 lire sterline.

— Prin contract?

— Da, prin contract. Avem doar interesul să nu se afle niciodată nimic despre acest proiect, despre tentativa făcută, despre tehnicienii care au lucrat la tunel. Dacă lucrurile ar ieși la iveală, și-ar spune părerea și unii specialiști mai îndărătnici, care nu ar accepta amabilitățile noastre, iar peste un an, doi, zece, s-ar putea forma o opinie publică în favoarea tunelului. De aceea totul, dar absolut totul, trebuie să dispară fără urmă — și aceasta cu sprijinul dumneavoastră!

— Aha, acum pricep substratul generozității ofertei lui Tyron...

— Cu atît mai bine. Am la mine actele prin care sînteți numit copreședinte al consiliului de administrație și vi se transferă pachetul de acțiuni. Dacă acceptați condițiile, sînt ale dumneavoastră și nu veți fi ieșit prea păgubit din toată povestea... Mai știe cineva, în afară de dumneavoastră și de ei, de atelierul din pivniță, de tunel?

— Mai știu doi chilieni. Au ajutat în prima fază a lucrărilor. Acum i-am trimis cu o sumă frumoasă, în patrie. Cred că și vor ține gura.

Algrow surise.

— De la ei am aflat totul. Dar vă asigur că de acum înainte nu vor mai vorbi niciodată nimic, decît dacă se reîncarnează... Servitorii castelului?

— Am păstrat doar trei, care nu știu nimic. Îi cred pe Grant, pe Mac Kean și pe Rogers niște rude din Irlanda. Le-am spus că s-ar putea să plece.

— Grant și compania, adică... rudele dumneavoastră, sînt acum joși?

— Da, urmau să se ducă toți trei în subterană.

— Perfect, milord! Lăsăm hîrțile aci și coborîm în pivniță. După ce din tunel nu va mai rămîne decît amintirea, ne întoarcem și documentele vă aparțin.

Lordul Redstone întinse mîna detectivului. Zimbetul îi reapăruse pe buze.

— Bine, Algrow! În fond, poate că te-am judecat greșit. Ești un băiat destul de bun.

— Iar dacă vă întoarceți în companie, voi fi și în serviciul dumneavoastră, milord.

Ieșiră amîndoi în grabă din birou.

★

Yachtul lordului naviga acum la 800 kilometri sud-vest de coasta Irlandei. La bordul său fizicianul, inginerul și mecanicul, care o șterseseră nevăzuți de nimeni, scrutau cerul senin.

— Ce complot al ticăloșiei! — exclamă Mac Kean. Tocmai cînd reușita devenise sigură, să fim nevoiți să părăsim șantierul.

— Rău, dar putea fi și mai rău — observă Percival Grant.

— Bine că Duke Rogers, aflînd de la valet că Algrow e omul lui Tyron, a tras din grădină cu urechea la convorbirea din birou. Altfel am fi ajuns în rai sau în iad, după meritele fiecăruia.

Un timp se așternu tăcerea. Grant o întrerupse primul:

— Să nu ne pierdem curajul! Am plecat luînd cu noi proiectul tunelului. S-au mai făcut alte proiecte în trecut, dar acesta e primul care se bazează pe aplicarea tehnicii nucleare. Îl vom publica în străinătate, vom demasca toată mîrșăvia care ne-a făcut să eșuăm. Mai devreme sau mai tîrziu, va veni vremea cînd interesele meschine ale armatorilor vor fi înfrînte.

★

Ciocnirea celor trei pahare de șampanie produse un zgomot delicat, de clopoțel. Lordul, Algrow și Tyron goliră pînă la fund licoarea aurie și se priviră mulțumiți unul pe celălalt.

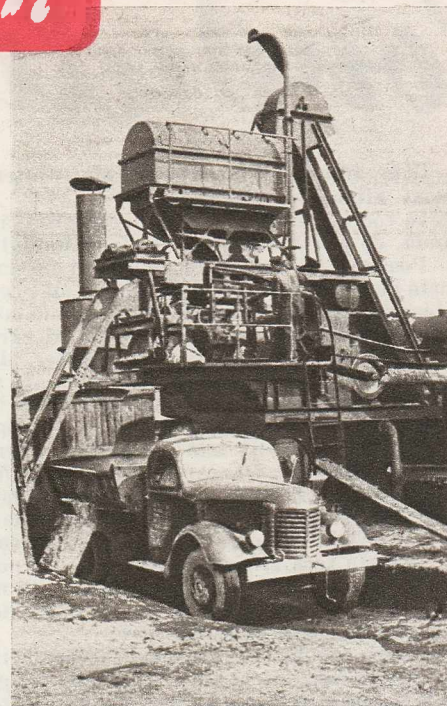
NOTĂM!

**PE
VECHILE
ȘOSELE
MOLDOVENEȘTI**

Vă amintiți de drumurile Moldovei de altădată? Drumurile acelea pline de gropi și hîrtoape, cu băltoace de apă pe timp de ploaie și nori de praf în timpul verii!... Aceste vestigii ale trecutului, rămase moștenire grea de pe urma regimului burghezo-mosieresc, au început să dispară.

S-au refăcut zeci de kilometri de șosele pe diferite trasee. Aceste șosele, executate de întreprinderea de construcții de drumuri nr. 3 Iași, au fost acoperite cu beton asfaltic, beton-ciment și macadam.

Refacerea lor continuă. An de an vor fi asfaltate zeci și zeci de kilometri. „Tradiționalele” șosele proaste moldovenești vor dispărea...

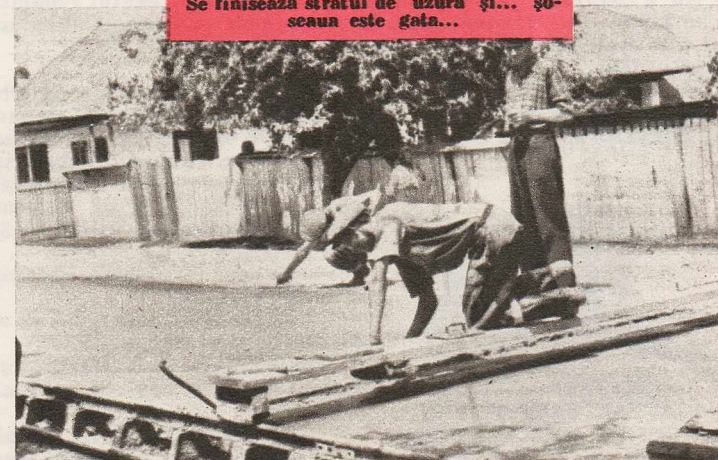
Betonul asfaltic este descărcat în autocamionul basculant, care îl transportă spre șoseaua în reconstrucție...

Lazăr BENEȘ

Betonul din autocamionul basculant este așternut pe șosea.

Se finisează stratul de uzură și... șoseaua este gata...

— Știți, domnilor — începu Redstone, care ținea sub braț un sul de documente — am uneori remușcări la gîndul morții groaznice a lui Grant, Mac Kean și Rogers. Oh, doamne! Cînd am declanșat exploziile care au năruit tunelul, am simțit o strîngere de inimă de neînchipuit.

Algrow mai umplu o dată paharele și spuse:

— Remușcările nu sînt compatibile cu mentalitatea unui om de afaceri de talia dumneavoastră.

— Și mai ales a tovarășului meu — completă Harold Tyron.

Toți trei riseră. Tocmai intrase valetul.

— Spune, Mike — îl îndemnă lordul, bine dispus.

Valetul exita.

— Nu am nici un secret față de acești domni, adăugă Redstone.

Glasul valetului răsună grav:

— Niște pescari au văzut rudele dumneavoastră din Irlanda urcîndu-se pe bordul yachtului.

În salonul fastuos se lăsă o liniște adîncă. Tyron îi aruncă lordului Redstone, și apoi lui Algrow, o privire înghețată.

EXPOZIȚIA INTERREGIONALĂ DE ARTĂ PLASTICĂ

— BUCUREȘTI —

Mai bine decît ieri și mai puțin decît mine — aceasta este impresia celui care străbate sălile Muzeului de Artă al R.P.R., în care sînt adăpostite cîteva sute din cele mai recente lucrări ale artiștilor noștri.

Mărturisim că sîntem plăcut surprinși de pluralitatea temelor, de multitudinea stilurilor artiștilor, de varietatea felului lor de a se exprima plastic și de preocuparea intensă pentru măiestrie. Se remarcă în pictură, într-o măsură considerabil sporită față de situația din anii trecuți, înțelegerea pentru rolul luminii și al culorii într-un tablou, ca și prezența unor trăiri mai vii și evocatoare, potrivit cuprinsului de idei și de sentimente al operelor. În sculptură este evident caracterul de monumentalitate izvorit din amploarea generalizării („Un nou miner” de Ovidiu Maitec, „Țărancă” de Ion Jalea, „Femeie cu vițel” de C. Naum ș.a.) ca și din modul în care se realizează echilibrul compoziției și chiar din modelaj, din amploarea înțelegerii formelor. În ceea ce privește grafica, ea se menține la nivelul atins în ultima expoziție anuală de grafică, din iunie: ea își păstrează aceeași autenticitate, aceeași surprindere ascuțită a realității, același spirit al actualității și demonstrează contribuția efectivă, efecă și continuă pe care a avut-o după 23 August în rolul mobilizator, pentru sarcinile construcției socialiste.

În actuala expoziție genul dominant este compoziția degajată de schematicism sau naturalism, dovadă interesul sincer pentru om, pentru viața sa prezentă sau trecută, atașamentul artiștilor față de țelurile oamenilor muncii. Alături de maeștri cu experiență ca Baba, Ciucurencu, H. Calargi, I. Jalea, Gh. Anghel ș.a. — exemple în redarea cu limpezime și vigoare a bogăției conținutului operelor — își aduc o contribuție însemnată artiști mai tineri, ca Ion Vlad, I. Irimescu, Naum Corcescu, D. Demu, Ion Vlasiu, Eugen Popa, P. Codîșă, St. Borteanu, Ion Bișan și mulți alții care reușesc prin operele lor să lege tradițiile realiste ale înaintașilor de tematica actuală, prezentînd în forme noi conținutul unei vieți noi.

Fără îndoială că entuziasmul produs de expoziția interregională nu imbrășează cu exclusivitate toate operele. Mai sînt desigur și rămîneri în urmă, după cum sînt și temerari care cred că, rupîndu-se de prezent și adoptînd „formule”, au găsit limbajul zilei de mîine. Întîlnim „măntii” de împrumut, formule învățate pe de rost și aplicate mecanic unui subiect oarecare — întîlnim și opere cenușii, ca și exagerări de dragul originalității.

Este însă demn de reținut că Expoziția interregională de artă plastică din București consemnează, prin sporul de interes și dragoste pentru viață și frumos al creatorilor, un pas înainte în afirmarea forței artei noastre și că acest lucru va contribui la asigurarea succesului de mîine.

Mircea DEAC

Corneliu BABA

Țărani

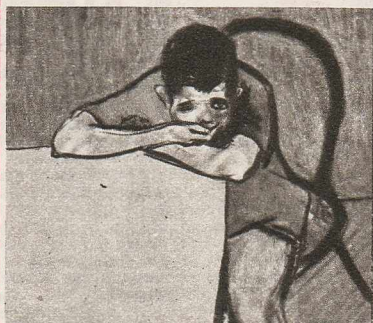
Alex. CIUCURENCU

1 Mai

Eugen POPA

Rec

C. BACIU

Ce să flu?

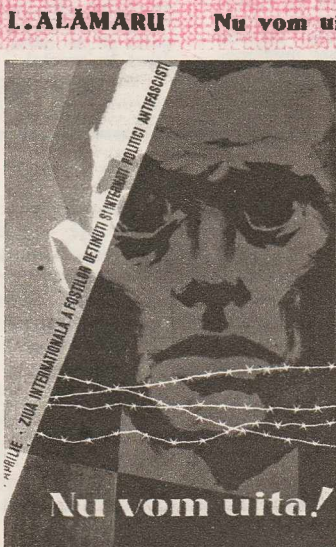

Henri CATARGI

Culesul fructelor

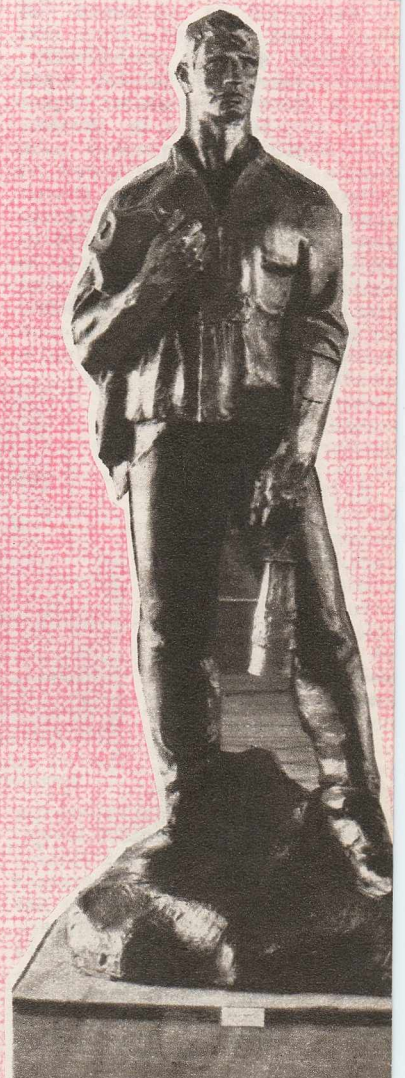
Stellan BORTEANU

Secerîș

L. ALĂMARU

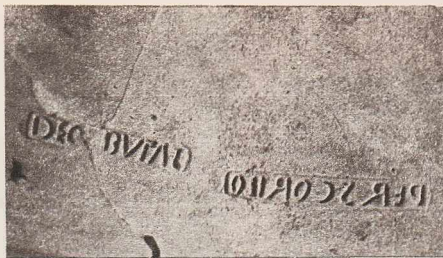
Nu vom uita!

Ovidiu MAITEC

Un noi

DACII AU CUNOSCUȚ SCRISUL

Fragment din vasul de cult dac de la Grădiștea Muncelului, pe care se văd inscripțiile-stampila „DECEBALUS PER SCORILO” (literele sînt inversate).

de acad. prof. C. DAICOVICIU

u cunoscut dacii scrisul?

Iată o întrebare, la care, pînă nu demult răspunsul era hotărît negativ, sau, în cel mai bun caz, foarte îndoielnic. Și iată că, în urma unor descoperiri făcute în centrul stăpînirii dacice din munții Orăștiei — la Grădiștea Muncelului — răspunsul la această întrebare nu mai poate fi decît categoric afirmativ.

Țin să precizez dintru bun început că, vorbind de scrisul întrebunțat de strămoșii noștri, de daci, nu putem înțelege alt sistem de scriere decît cel alfabetic, adică redarea printr-un număr limitat de semne (litere) stabile, a diferitelor sunete din limba dacică, fie că acestea erau numai consoanele, fie că erau consoanele și vocalele unui cuvînt.

Pînă nu demult, în legătură cu scrisul la daci, se cunoșteau două amănunte interesante. Unul e acela că Ovidiu, poetul roman exilat la Tomis (Constanța) de către împăratul Augustus, a scris și citeva poezii în limba getă (dacă). Desigur, scrierea a făcut-o cu litere latine. Iată, deci, limba geto-dacă, scrisă cu litere latine — dar scrisă de un roman. Cel de-al doilea amănunt e ceva mai interesant și mai semnificativ: istoricul roman Dio Cassius arată că, în decursul primului război dacic (101-102 e.n.), în preajma marii bătălii de la Tapae¹⁾, o solie dintr-o semintie de daci a ieșit în întîmpinarea lui Traian cu o scrisoare scrisă cu litere latine, pe o ciupercă mare. După toate probabilitățile, memoriul fusese redactat în limba latină și nu în cea dacă, deși nici această din urmă posibilitate nu este cu totul exclusă. Dar oare memoriul fusese scris de către un cărturar dac, sau de vreun străin grec sau roman, aflat în slujba dacilor? Nici aceasta nu se poate preciza...

Pe lângă amănuntele de mai sus, se mai știe, în general, că meșterii daci, imitînd monedele străine (grecești și macedonene), ca și amforele grecești, ajunseseră să redea — într-un chip stingaci — și literele grecești de pe aceste monede.

Cert este că numai pe baza acestor mărturii și imitații rudimentare, orice încercări în direcția cunoașterii și întrebunțării scrisului de către daci nu puteau rămîne decît sterile. Și iată că în această problemă, atît de importantă dar atît de ferecată pentru cercetători, a început să se facă lumină, o dată cu cercetările arheologice întreprinse în ultimii ani în marea așezare dacică de la Grădiștea Muncelului. Săpăturile au scos la iveală

Vasul de cult dac de la Grădiștea Muncelului.

o serie de blocuri ce purtau litere grecești. Blocurile fuseseră așezate în zidul de apărare al unei terase pe care erau adăpostite niște sanctuare, iar literele de pe ele alcătuiau rînduri verticale ce trebuiau citite de sus în jos. Nu incapa nici o indoială că literele, dispuse în acest fel, formau cuvînte și nu erau „semne de potrivire” ale blocurilor între ele. Era vorba, deci, de niște însemnări cu caracter religios sau politic, conținînd nume de regi, de preoți sau de zei și eroi, și ele alcătuiau acolo, pe fața netedă a zidului de lingă sanctuare, un album solemn, expus vederii tuturor, în piațeta ce preceda sanctuarul cel mai mare.

Adoptarea de către daci a alfabetului grec nu poate să ne mire. Legăturile lor cu orașele grecești de la Marea Neagră erau destul de vechi și foarte strînse. Utilizarea scrierii se limita însă, în acea vreme (sec. I î.e.n.), la o sferă de activitate îngustă, la nevoile virfurilor societății, avînd un caracter sacru, de cult.

O dată cu dezvoltarea societății dacice, a luat o mai mare răspîndire și scrierea, utilizarea ei trecînd și în viața laică, în diferite domenii de activitate practică.

O indicație prețioasă asupra acestei evoluții ne-a oferit-o descoperirea făcută mai apoi, tot pe Dealul Grădiștei. Pe acest deal se ridicau mai multe construcții; deși din lemn, ele erau construite cu deosebită grijă și, s-ar putea spune, cu oarecare tendință spre lux. Într-una din clădirii s-a descoperit un vas mare de lut ars, pe care erau aplicate de patru ori, sub gitul vasului, cite două ștampile. Una din acestea prezenta, în litere scoase în relief, numele DECEBALUS, iar cealaltă, conținînd inscripția primei, preciza: PER SCORILO.

Este vorba, de această dată, de o scriere-stampilă, cu litere latine. Cum se explică acest fapt? Clădirea

datează de pe la sfîrșitul secolului I al erei noastre, adică din ajunul războaielor dacilor cu romanii, epocă în care influența romană pătrunsese de mult pe teritoriul Daciei, sub diferite forme. Astfel moneda romană avea curs general în țara dacilor, încă de pe timpul lui Burebista; din imperiul roman erau aduse aici nenumărate unelte și obiecte de podoa-hă. De asemenea, în ciuda aprigei lupte pe

care statul dac de sub Duras-Diurpaneus și Decebal (sec. I e.n.) o purta împotriva romanilor și a expansiunii lor, care ajunseseră pînă la Dunăre, legăturile dacilor cu redutabilul adversar au devenit din ce în ce mai strînse: regii daci au început să recurgă tot mai des, în vederea apărării, la meșterii și tehnicienii fugiți din imperiul roman. În aceste condiții a fost mai mult decît firescă trecerea scrierii latine în societatea dacică și adoptarea ei de către aceasta. Și e clar că unii dintre fruntașii daci

Un inițiator al învățămîntului medical românesc

NICOLAE KRETZULESCU

În luna iunie a anului 1885 avea loc, la universitatea din Petersburg, o solemnitate cu un caracter deosebit. Rectorul — I. E. Andreevski — înmîna, în prezența unei numeroase asistențe, diploma prin care se atesta alegerea medicului român Nicolae Kretzulescu ca membru de onoare al acelei universități. Nicolae Kretzulescu era primul medic român membru de onoare al unei universități din Rusia prietenă și vecină.

Cine era medicul care aducea țării noastre această cinstire? Care a fost rolul pe care l-a jucat el în trecutul medicinei românești și datorită căruia posteritatea l-a păstrat numele și amintirea faptelor? Deși descendent al unei vechi familii boiericești, în pofda prejudecăților de clasă, înărilor Kretzulescu

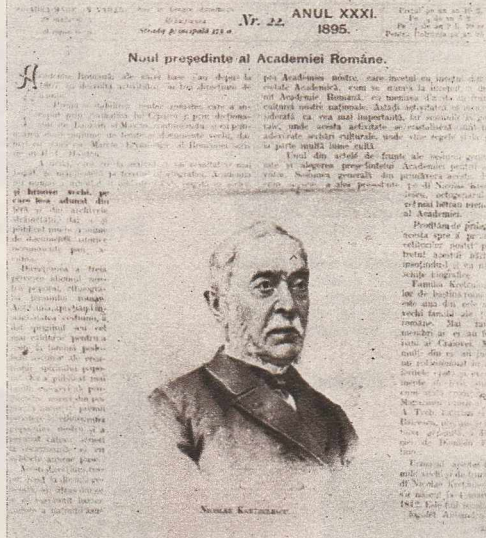
carantine și alte instituții sanitare. Propunerea lui, neobișnuit de nouă și îndrăzneată pentru acele timpuri, s-a lovit de rezistența elementelor retrograde de la conducerea treburilor sanitare ale Muntelui. Dar pînă

Vîrnav și Ioan Sebeni-Sibineanu, au salvat revoluția, conștienți fiind că ea este menită să deschidă calea spre libertate și progres social. Dar din cauza participării sale la mișcarea din 1848, Kretzulescu este nevoit să emigreze. După întoarcerea lui în țară, se dedică activității politice. Astfel, în timpul domniei lui A. I. Cuza, a deținut în repetate rînduri funcția de ministru, contribuind la introducerea unor reforme juridico-administrative. Contribuția lui s-a făcut simțită și în înființarea „Școlii naționale de medicină și farmacie” (1857), condusă de Carol Davila. El a fost, de asemenea, unul dintre întemeietorii „Societății medicale din București” (1857), prima societate științifică din Muntenia. În 1895 doctorul Nicolae Kretzulescu este ales președinte al Academiei.

Nicolae Kretzulescu are o importantă contribuție în înființarea Facultății de Medicină din București și se preocupă de îmbogățirea literaturii noastre de manuale medicale. Astfel, el a publicat în 1843 primul „Manual de anatomie descriptivă”, iar mai tîrziu, către sfîrșitul secolului trecut, prima anatomie românească cuprinzătoare: „Anatomia descriptivă” (3 volume).

Atunci cînd doctorul Kretzulescu s-a făcut cinstea de a fi ales ca membru de onoare al universității din Petersburg, el era membru de onoare și președinte al Societății medico-chirurgicale din București, era membru al Academiei Romine și desfășurase o bogată activitate în domeniul dezvoltării învățămîntului în general și al celui medical în special.

dr. S. IZSĂK

Numărul dedicat de revista „Familia” (din Oradea), alegerii lui N. Kretzulescu ca președinte al Academiei.

se dedică studiului medicinei, obținînd în 1839 doctoratul la Facultatea de Medicină din Paris. În mediul parizian frîmțat de mișcări revoluționare, Nicolae Kretzulescu vine în contact cu ideile progresiste ale democrației burgheze și ale utopiștilor.

Întors în țară, el propune înființarea unei școli de mică chirurgie, menită să formeze felceri pentru

la urmă perseverența lui triumfă și, la 10 iunie 1842, „Școala de mică chirurgie” începe să funcționeze la Spitalul Colțea, sub conducerea sa. Era prima școală medicală românească.

Revoluția din 1848 îl găsește pe doctorul Kretzulescu în rîndurile partizanilor ideilor înaintate. El face parte dintre acei medici romini care, alături de Constantin

și vor fi însușiți chiar rudimentare cunoștințe de limbă latină, necesară pentru înțelegerea cu dușmanul în cursul deselor conflicte, precum și cu mulțimea de meșteri și tehnicieni, ofițeri și soldați, refugiați la curtea regelui Decebal.

Ceea ce conferă însă o deosebită valoare acestor ștampile scrise cu litere latine este faptul că ele cuprind o însemnare istorică extrem de importantă, în limba dacică: „Per” dintre „Decebalus” și el „Scorilo” este un cuvînt dac și el înseamnă „fiu”. Aflăm deci, astfel,

că vasul descoperit era proprietatea lui Decebal, marele conducător al statului liber dacic, cel care și-a apărut cu atîta eroism țara, împotriva cötropitorului. Și mai căpătăm totodată o importantă re-latare istorică: părintele lui Decebal se numea Scorilo.

Descoperirea de la Grădiștea Muncelului ne dă dovada concretă că în societatea dacică dinaintea de cucerirea romană scrisul căpătase o răspîndire mai largă, fiind utilizat și în domeniul de activitate practică.

1) Localitate din epoca respectivă, situată undeva, între Ardeal și Banat, pe valea Bistrei.

SCRIITORI ȘI CĂRȚI

STEUA MAGILOR

În genere, pentru cuprinderea și evocarea unei epoci mai îndelungate, prozatorii folosesc, în mod ciclic, romanul. Exemplul clasic ni-l oferă în acest sens Balzac, cu a sa *Comedie umană*, această uriașă oglindă a societății din prima jumătate a secolului al XIX-lea, din Franța. La noi, Cezar Petrescu, urmînd procedeul balzacian, a țintit în ciclul său de romane să zugrăvească oameni și întâmplări dintr-un veac întreg (al XX-lea). Desigur că, în acest caz, fiecare roman în parte își păstrează o independență relativă, el rămînînd, cum se spune, o carte deschisă. Destinul eroilor și evenimentele cu urmările lor traversează întreaga suită de romane. Nuvela, sora mai mică, dar nu mai puțin exigentă a romanului, a fost mai puțin solicitată de nobila ambiție a prozatorilor de a eterniza, cu ajutorul ei, în formă ciclică, epoci mai întinse din continua curgere a timpului. Pentru nuvelă a fost suficientă, de cele mai multe ori, perioada de timp mai restrînsă. Neîntînd folosită decît în rare cazuri în ciclul, nuvela încheie în ea momente definitiv încheiate.

În noua sa carte „*Steaua Magilor*“, tînărul prozator Petru Vintilă utilizează nuvela sau, mai bine zis, suita de nuvele pentru descrierea unor întâmplări întinse de-a lungul unei durate de timp destul de mari. Volumul recent apărut cuprinde în paginile sale evenimente desfășurate între anii 1907-1919, iar volumele următoare de nuvele anunțate de autor — „*Compania Indiilor rominești*“ și „*Cartea făcerii*“ — vor vorbi, primul despre întâmplări petrecute între cele două războaie mondiale, cel de-al doilea despre oameni și fapte ale zilelor noastre.

În acest ciclu de nuvele, „*Eroul necunoscut*“, apărut nu demult, ocupă locul al treilea, volumul evocînd, după cum se știe, momente din ultimul război. Avem de-a face deci cu un plan

*) Nuvele — Petru Vintilă — Editura Tineretului, 1957.

Petru Vintilă

de nuvele, în curs de realizare, ce tinde să devină o cronică amplă a unei largi perioade de timp.

Potrivit celor spuse de noi mai înainte, nuvelele din „*Steaua Magilor*“ — cinci la număr — se constituie într-o suită, una fiind ca o urmare a celeilalte. Fără îndoială că ele ar putea să trăiască și independent, dar cum într-un ciclu această independență este relativă, nuvelele din „*Steaua Magilor*“ își găsesc o mai deplină semnificație strînsă laolaltă. Deși tratează momente și întâmplări diferite, nuvelele din „*Steaua Magilor*“ sînt legate între ele prin destinul soldatului Florea Gh. Iovan.

În primele patru — „*Iovan*“, „*Sub cizma lui Wotan*“, „*Steaua Magilor*“, „*Pescena vieții*“ — a căror acțiune se petrece în țară, eroul amintit acționează direct; în cea de-a cincea, „*Ramura de măsline*“, a cărei acțiune se desfășoară la Odesa, își găsesc dezlegare multe din faptele legate de viața lui și se întîlnesc oameni cu al căror drum s-a încrucișat și drumul soldatului Iovan Gh. Florea.

În realizarea chipului acestui erou principal al ciclului de nuvele din „*Steaua Magilor*“, Petru Vintilă a pus multă culoare și stăruință; țărănul pâlmas de pe moșia Valoșeștilor, îmbrăcat în haine militare pentru a se împotrivi miniei răsculaților infomețați din 1907, rămîne în amintirea lectorului — pregnant — ca întîlnirea cu un om viu, adevărat. Florea Gh. Iovan nu este prezentat cu atributele unui om

Mihu DRAGOMIR

RUGUL

O clipă numai de-ai întîrziat,
cînd te-asteptam sub ochiul blind al stelei,
în inimă un șis mi-a lunecat,
muia în toată-otrava îndoielii.

Și baba cu semințe de dovleac,
crișmarul, tutungioaica, alvițarii,
cu toți păreau că rid și semne-și fac,
și m-arătau cu deștul toți ștregarii.

O, cite flori sub gard am azvîrlit,
ca pe un lucru-al naibii de rușine!
Ședeam ca într-un rug nepotolii
și toți golanii injurau în mine.

Ca-n miezul iernei dirdiam în mai,
dorindu-mă pe-o insulă pustie.
O clipă doar, atît întîrziat
și mă credeam proscris pe veșnicie...

Iubito, niciodată n-ai aflat
— o, tu, suava mea transfigurare —
că sub surisul șters și incurcat
eu-nngenunchiam, nevredeac de iertare!

excepțional; el este unul dintre zecile de mii de țărani pe fruntea cărora orînduirea nedreaptă din trecut a fixat zi de zi, ceas de ceas, dureroasa cunună a martirajului. Viața plină de tribulații prin care este hărăzit să treacă acest om cu gesturi domoale, cu vorba cumpănită, nu-i alterează instinctul și setea lui de dreptate. În virtutea simplei dar sănătoasei lui umanități, el săvîrșește cîteva acte de eroism, rezultat nu al vreunui laborios raționament, ci pentru a-și satisface organicul său simț de echitate. Așa se face, printre altele, că eliberează pe prizonierul rus refugiat de pe vasul revoluționar „*Potemkin*“, că întoarce arma împotriva opresorilor răsculaților, că se alătură — simplu și hotărît — manifestației greviștilor din piața Teatrului Național, în 1918. Intuind just psihologia eroului, Petru Vintilă ne evocă în cîteva pagini de candidă poezie înfiriparea dragostei cu Sofia, viitoarea soție a lui Iovan, femeia cu obrazii „frumoși și triști“, cu „ochii mari și umezi“.

Nu lipsită de interes e și figura ciniculuiameleon politic, moșierul Mihai Valoșescu, care apare și mai odicos, raportat la omenescul pur al mult încercatului Iovan.

În „*Steaua Magilor*“ Petru Vintilă se arată a fi foarte atent la amănuntul revelator al configurării epocii evocate. Grijă lui pentru informația exactă merge pînă la citatul din ziarul vremii, la numeroase citări de nume reale, la precizări din domeniul istoriei, referitoare la date și evenimente aidoma întîmplare. Fără îndoială că, pentru sugerarea fundalului social al nuvelilor, recurgerea la ajutorul documentului e cum nu se poate mai necesară. Cu o singură condiție însă: documentarul să nu curme firul epic al narațiunii. Ceea ce din păcate se întîmplă uneori în unele pagini din „*Steaua Magilor*“, cînd tonului învîlitor al povestirii i se substituie informația rece, strictă, asupra unor date și evenimente. Or, datorită prozatorului este de a impune impresia de verosimil prin prelucrarea artistică a realității și nu de a servi jurnalistic evenimentul sau de a intra în amănunte de ordin istoric, menite unor scrieri de specialitate, în nici un caz operelor beletristice.

Dat fiind darul de prozator al lui Petru Vintilă, confirmat nu numai de recenta „*Steaua Magilor*“, dar și de lucrările lui anterioare, credem că pe viitor nu va mai exista temeiul acestui reproș.

Troian STOICA

Consemnări literare

ROMANUL LUI WERNER STEINBERG „Als die Uhren stehen bleiben“ (Cînd s-au oprit ceasornicele) a trezît în R.D.G. ample discuții. Este cronică ultimelor zile ale dominației naziste în orașul Wrocław decretat de hitleriști fortăreață, dar distrus aproape în întregime în timpul celui de-al doilea război mondial.

Andreas Münch, eroul principal al cărții, soldat în armata nazistă, dîndu-și seama de prăbușirea totală spre care se îndreaptă Germania lui Hitler, dezertează și revine la Wrocław unde se află soția și copilul său. Aci însă îl așteaptă o mare decepție: Joachim Brandenburg, fiul ambuscat al unui mare industriaș, întreține relații de dragoste cu lupta, soția lui. Zdrobit sufletește, ducînd o viață de hăituit, Münch face cunoștință cu tot felul de oameni, a căror micime sufletească îl copleșește și mai mult. Malorul nazist Hillman îi oferă o posibilitate de fugă, dar prețul acestei salvări este tot sacrificarea dragostei eroului

pentru soția sa. Și atunci el recurge la gestul suprem: trece de partea armatei sovietice, care înconjurase orașul, pentru a-și răzbuna toate umilintele îndurate din partea nazistilor.

Romanul lui Steinberg se încheie cu un mesaj optimist, în ciuda pesimismului dezolant pe care i-l oferă orașul distrus de război, în mijlocul căruia eroul își reconstituie, într-un monolog paetic, etapele existenței sale: nu exista altă salvare din putregaiul unei vieți falsificate pînă în adîncurile ei, decît aceea de a se atașa unui viitor plin de fîgăduințe, oricît de estompat apărea acesta în mijlocul iadului de foc și bombe. Că Münch a avut dreptate, ne-o demonstrează soarta celorlalte personaje: individualistul radical Karl Weber moare în clipa cînd — prea tîrziu — și-a dat seama de goliciunea utopiilor sale; maiorul nazist „credincios pînă la capăt“, dezertează și el, dar este judecat și împușcat; fiul industriașului piere îngropat sub ruine. Singurii salvați sînt cei

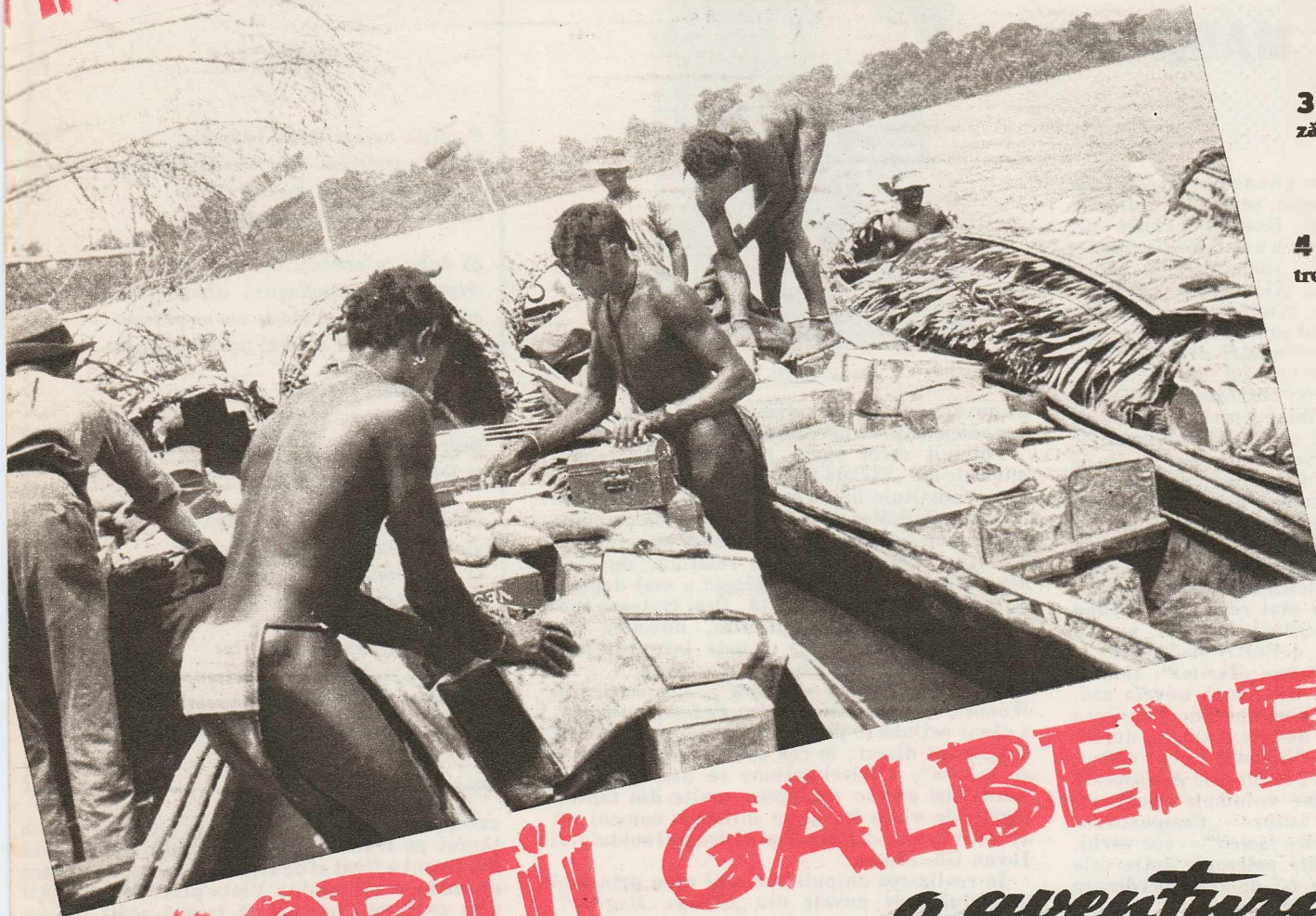
care au crezut și au luptat, depășindu-se pe sine și durerile lor proprii, cei care au recunoscut drumul greșit pe care au mers și pe care l-au părăsit pînă în cele din urmă.

UN SECTOR DEOSEBIT de bine reprezentat în literatura contemporană iugoslavă este acela al romanului care evocă luptele duse de masele populare împotriva jugului ocupanților străini, de-a lungul istoriei; iar cel mai remarcabil cîntăreț al acestor lupte este, fără îndoială, Ivo Andrić. Născut la 10 noiembrie 1892 la Travnik, în Bosnia, Andrić și-a petrecut copilăria și tineretea la Vișegrad, orașul de graniță dintre Bosnia și Serbia, teatru al acțiunii marelui său roman „*Na Drini Cuprija*“ (Podul peste Drina), în care autorul a reconstituit, cu mare simț al amănuntului, în spirit realist, luptele duse de poporul bosniac pentru libertatea sa națională, începînd din secolul al XVI-lea și pînă în ajunul primului război mondial. În centrul acțiunii

romanului se află un grup de oameni care, în ciuda preocupărilor lor variate, își leagă soarta de soarta podului de peste Drina, singura cale accesibilă spre Serbia, leagănu lui ideii de unitate a popoarelor din actuala R. P. F. Iugoslavia. Evocînd momentele cele mai dramatice ale răzmerițelor populare care au zguduit acest colț al peninsulei Balcanice, Andrić a izbutit să creeze în acest roman, ca și în cele două anterioare, „*Domnișoara*“ și „*Cronica din Travnik*“, o amplă frescă a trecutului eroic. „Noile povestiri“, un volum de nuvele, cuprinde între altele „*Curtea blestemată*“, un episod din vremea cînd Bosnia se afla sub dominația turcă, și „*Zeko*“, închinată evenimentelor din timpul celui de-al doilea război mondial. Profund cunoscător al trecutului poporului său, mare maestru al cuvîntului, Andrić a obținut pentru întreaga sa operă premiul Iugoslav de stat pe 1951.

„Podul peste Drina“, romanul său cel mai semnificativ, va apare în cursul anului și în limba romînă. L. V.

ÎN ÎMPĂRĂȚIA

1 Ultimele pregătiri înainte de plecare li va fi dat unelă din aceste bărci să albă o soartă tragică...

2 Spre apus, peste zidul verde întunecat al pădurii, se revarsă un belșug de umbre.

3 Măinile se mișcă ritmic. Barca înaintea-ză printre cele două maluri...

4 Trupul negrului se încordează... Barca trebuie salvată.

MORTII GALBENE

o aventură în jungla africană

ei, Dabbé, încetează o dată! Mă scoți din minți cu boțetele tale!

Negrul tăcu și buzele sale schițară un surâs.

„Albii sînt uneori mai slabi la minte decît copiii — gîndi el... Doar e mai ușor să vislești cînd cînti!”

Pe trupul negru strălucesc picăturile de sudoare, ca roua pe frunze. Umbrite de pălăria de fetru, pîlpie luminite ale ochilor. Măinile se mișcă ritmic, ridicînd și apăsînd vislele, asemenea unui piston de vapor. Spre apus, peste zidul verde-întunecat al pădurii, încep să se adune cohortele norilor. Peste pădure se revarsă umbre negre.

Francezul își scoase pălăria, își șterse sudoarea de pe frunte și răsuflă ușurat. Apoi se ridică în picioare, atent ca nu cumva să răstoarne barca, și trase spre el funiile care fixau lăzile și sacii. Fremătau virfurile copacilor, foșneau frunzele uriașe. Asemenea unor pietricele, iscînd pe apă rotocoale, căzură primele picături.

...Și iată că ploaia începu să răpăie cu putere în apa riului, sfichiuind frunzele și biciuind tulpinile. Pe pămîntul roșiat se prăvăliră ramurile smulse de vînt. Dar oricît de puternic era uraganul, în desișul pădurii el nu putea răzbate; doar virfurile arborilor și uriașii copaci singuratici înfruntau furtuna dezlănțuită.

Barca ocoli promontoriul de la cotul riului. Aici, vîntul mîna apa împotriva curentului și nu te lăsa să înaintezi. Cei doi — albul puseși și el mîna pe visle — se străduiră să mențină barca prin mijlocul riului. Priveau îngrijorați spre malurile apropiate, unde valurile se spărgeau, lovindu-se cu putere de bolovanii uriași;

la repezișuri, apa se prăvălea în vârtejuri spumegînde.

NAUFRAGIUL

Deodată, mugind înfiorător, vîntul se năpusti asupra țărmlui: un copac mort, putred, pe care-l întlni în drum, fu rostogolit în apă. Apoi se auzi un țipăt înăbușit. Prinsă în rețeaua coroanei uriașe, barca se răsturnă. Francezul se pomeni strigînd după ajutor, cu toate că știa că țărmlurile sînt nelocuite. Apoi, dintr-o săritură, se aruncă în apă, temîndu-se să nu fie prins și el de crengile mari.

Cît îi era de greu să înoate pe riul biciuit de vînt! André se strădui să deslușească pe țărml un locșor potrivit și, în sfîrșit, zări în desiș o potecă îngustă, năpădită de vegetație. Încordîndu-și toate puterile, înotă într-acolo și, gîfîind, ajunse la țărml. Voi să se ridice în picioare, dar se simți vlăguit și se prăbuși la pămînt.

Zăcu așa vreme îndelungată, scuturat de un tremur violent, încercînd să prindă aerul cu gura. Apoi se tîri încet spre cărarea ce ducea în pădure. Apa îi biciuia fără milă trupul. Printre copaci domnea semiîntunericul. André, prea slăbit ca să se poată ridica în picioare, fu nevoit să se tîrască asemenea unui animal rănit... Dar deodată zări printre trunchiurile umede o colibă acoperită cu stof. Necrezîndu-și ochilor se întrebă dacă în pădurea aceasta locuiesc oameni.

Făcu un ultim efort pentru a ajunge la colibă. Dar simți o ceață neagră lăsîndu-i-se peste ochi. I se părea că cineva îi strînge creierul într-o menghină de fier. André gemu și-și pierdu cunoștința...

UNDE-O FI „MONȘÉ ANDRÉ”?

...Dabbé izbutise cu greu să scape din barca aproape scufundată. Se încurcase printre crengi, dar pînă la urmă reușise să se agațe de un ciot. Negrul aproape că nu mai putea respira. Părul său creș, încărunțit la tîmple, și fața brăzdată de riduri îi erau ude. Dabbé aruncă o privire în jur.

Unde o fi dispărut omul alb? Înainte ca trunchiul să-l fi lovit pe Dabbé, el văzuse cum albul sărise în apă și-l auzise strigînd.

„L-a dus apa”, gîndi el.

Ținîndu-se de ramuri, el se cățăra pe trunchiul care se aplecase peste apă, ca o punte. Vîntul se mai potolise. Uraganul se îndepărtase, dar picăturile de ploaie continuau să cadă din norii întunecați.

Dabbé se tîri mai departe și, în sfîrșit, lunecă

de pe trunchi pe pământ. Se opri o clipă să-și tragă sufletul, sprijinit de copacul umed.

„Unde-o fi monșé André? A sărit în apă, dar apoi?... se întrebă Dabbé.

Rîul ducea trestii, ramuri și frunze...

„Trebuie să mă opresc lângă riu — își spuse el. Nu, mai bine să dorm... să dorm... Numai să nu mă îndepărtez de riu!”

— Ei, monșé André!

Dabbé răgușise strigînd. Nici nu-și mai amintea de cite ori îl strigase pe alb.

„Monșé André mi-a dat o batistă colorată și o sticlută cu apă mirositoare — își aminti el. Astea sint pentru Madjuma... Și monșé André a mai spus, atunci cînd își căuta o călăuză, că-mi va da trei pacuri de tutun” — șopti Dabbé.

Negrul ostenise. Nimeri iar pe mal și abia atunci își dădu seama cit de puțin înaintase. Se tîri încet mai departe și deodată se opri, se aplecă la pământ și se uită cu atenție. În fața lui, întipărite pe pământ, erau urme omenestii.

ÎN COLIBA PĂRĂSITĂ

...La început, lui Dabbé i se păru că albul murise, atît de nemișcat zăcea în ierba udă. Îl întoarse cu fața în sus și atunci André gemu. Dabbé privi împrejur neputincios și zări coliba. Îl ridică pe André cu greutate și-l duse spre intrare.

Ziua era pe sfîrșite. Umbrele copacilor erau din ce în ce mai întunecate. Dabbé alergă spre riu, privi cerul și se întoarse repede. Da, noaptea era aproape. Cercetă cu băgare de seamă coliba. Dintr-acolo nu răzbătea nici un zgomot, afară doar de cel al ploii care răpăia pe acoperiș. Dabbé ridică de pe pământ o creangă uscată și începu să lovească în pereți. Nimic.

Hotărît, rupse lianele care blocau intrarea și ciocăni încă o dată. Îl cuprinsese spaima, dar albul era bolnav de friguri și nu putea fi lăsat, noaptea, în bătaia ploii. Negrul intră în colibă cu băgare de seamă, ținînd pregătît bățul. Oare nu erau șerpi?

Dabbé făcu nehotărît un pas înainte. Ochii i se obișnuiseră acum cu semiîntunericul. De-a lungul peretelui se aflau mai multe lăzi îmbrăcate în tinichea. Lovi în una din ele cu bățul, apoi o pipăi cu băgare de seamă. Mîinile i se afundară într-o pinză grosolană, așezată pe mai multe rînduri. Era o pinză de cort. Dabbé știa asta, deoarece multe lăzi erau învelite de obicei într-o astfel de pinză. Ale cui or fi toate astea?

FRIG ȘI FOAME

Pinza de cort era mare și grea. Dabbé o trase spre mijlocul colibei, îl aduse pe André, îl așeză pe ea și rămase și el alături. Curînd Dabbé începu să dîrdîie de frig și-și scoase pantalonii lezarcă de apă. Francezului îi clănțăneau dinții din pricina febrei. Ar trebui să-i scoată și lui hainele ude, hotărî Dabbé, și-l trezi pe André.

— Ce s-a întîmplat? Barca e în bună stare? — întrebă André.

Negrul se simți vinovat.

— Nu bine în haine ud, trebuie dezbrăcat ca Dabbé, nu va fi așa frig. Monșé André bolnav încă multă vreme. Foarte, foarte bolnav — spuse negrul într-o engleză stricată.

Repetă de mai multe ori ceea ce voia să explice și, în sfîrșit, francezul înțelese.

— Da, mi-e frig. E gata ceaiul? Dacă nu, atunci fă-l mai repede! Și dă-mi chinină... Repede!

— Ceai nu. Foc nu. Chinină nu. Nimic. Copac mare scufundat barca. Tot în riu.

— Fă mai repede focul! Mi-e frig! Dă-mi ceaiul — începu francezul să delireze iar.

Dabbé îl ajută pe André să se dezbrace. Apoi se așezară unul lângă altul. Negrul și albul. Amîndoi erau goi, amîndoi tremurau de frig. Curînd accesul de friguri cedă.

„Cit de repede se schimbă omul, cînd dă de alte condiții de viață” — gîndi André, revenit în simțiri.

Dacă mai înainte cineva i-ar fi spus că va ajunge să doarmă sub același acoperiș cu un negru, ar fi ris de el. Și iată că s-a întîmplat și asta! E caraghios! Negrul spusese: „Mult vrei eu mîncat”. Și el, André, era lihnit de foame. Ah, dacă ar avea măcar o singură țigară! Poate că s-ar putea scoate din fundul apei încărcătura și proviziile. Și barca? Doar se îndrepta spre casă, după o muncă de doi ani sub un soare torid. Peste două săptămîni urmează să plece vaporul de la Libreville spre Marsilia. De cite ori nu visase el această clipă! Acolo îl așteaptă Rachel. Rachel a lui! Nu, el nu se putea împotmoli aici. El trebuia să ajungă acasă... Poate că ramurile copacului doborît mai țîn barca pe loc. Trebuia să încerce s-o scoată la suprafață...

PĂDUREA E REA — RÎUL E BUN...

...Dar iată că zorile palide pătrund în colibă. André delirează iar, e flămînd și iritat. Blestemă totul și toate, dar, în afară de Dabbé, n-are pe cine să-și verse năduful.

— Ei, Dabbé, poți să faci rost de ceva mîncare? Fructe, pește?

Negrul clătînd din cap mohorit.

— În pădure rău, foarte rău. Nimic mîncat. Rîu bun, mult pește, dar la Dabbé nu undiță, nu momeală.

— Adică, după tine, nu ne rămîne decît să murim de foame? Du-te și caută repede! Poate găsești ceva banane sau nuci.

Negrul se ridică și ieși.

André își roti ochii prin colibă. Cu cuțitul pe care îl avea în buzunarul pantalonilor, care încă nu se uscaseră, francezul începu să deschidă lăzile. În prima găsi niște zdrențe, sticle cu ulei și benzină. Cu nădejdea sporită, André își continuă cercetările, dar cea mai mare parte a lăzilor erau goale. Într-una doar dădu peste citeva cutii de conserve. Capacele erau umflăte; deci carnea se stricase. Cu toate acestea, deschise o cutie cu degetele tremurînd de nerăbdare. În nas îi năvăli mirosul neplăcut de carne alterată și azvîrli cutiile afară din colibă.

Scormoni mai departe și, într-un colț, descoperi o cutie cu compot de piersici de California. Deschise cutia, înghiți cu lăcomie fructele și bău suc dulce. Lăsă citeva piersici în cutie și o ascunse într-un bidon gol. Din bidoanele turtite, André scoase niște cozoale de cauciuc uscat. Mai multe bidoane de acest fel erau aruncate lângă peretele din fund. „Se pare că aici au locuit călătóri de cauciuc” — gîndi André.

Deodată în ușă se arătă Dabbé, cu răsufierea tăiată. În mîini avea o bucată mare de scoarță de copac.

— Pădure rău, rîu bun, spuse el, așezînd la picioarele lui André un mîunchi de răcușori.

Negrul arăta foarte mulțumit — izbutise totuși să facă rost de ceva — dar francezul îl privi uimit. Piersicile îi mințiseră intrucîtva foamea, dar mînia nu.

— După tine, ar trebui să înghit asta, nu? N-ai decît să te delectezi singur cu scîrnăviile astea! Iar eu mai bine flămînzesc.

André nu prea se simțea în apele sale. Își aminti de piersici și începu să injure și mai virtos, fiindu-i rușine să se uite drept în ochii negrului. Dabbé îl privea nedumerit și întristat.

TE VĂD!...
TE VĂD!...

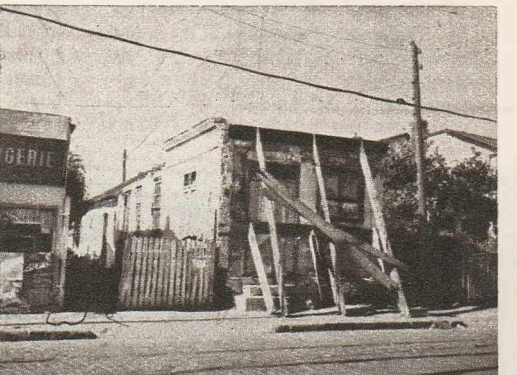
PARCUL „23 AUGUST”.
Accesul peste punte admis numai persoanelor care știu să înoate...

Fotografie de S. STEINER

CINE... ghicește numărul aproximativ de zile pe care le mai au de trăit bidoanele de lapte din fotografie, încercate pare-se cu lopata sub neobosită supraveghere a tov. Macovei Nicolae, delegatul I.C.R.A. din orașul Stalin?

Fotografie de M. ROȘU

STRADA Dr. FELIX (Raionul Grivița Roșie)
Vedere...

Fotografie de N. VASILESCU

— Fiert foarte bun... Dar foc nu. Cînd flămînd, bun și crud. Foarte mult este... Dabbé mai aduce.

— Cară-te afară, cu ei cu tot, țipă André! Poți să-i mînci singur pe toți. Numai nu aici, pricepi?!

Dabbé adună răcușorii în coșul improvizat și se îndreptă spre riu. În drum, dădu peste o cutie de conserve de carne deschisă, voi s-o ridice, dar albul strigă:

— N-o atinge. Carnea e stricată. Arunc-o! Dabbé o azvîrli și murmură:

— Cită carne! Să arunc atîta carne bună!

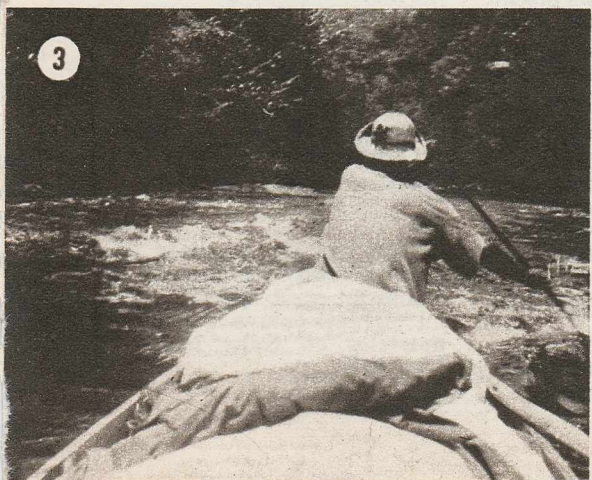
Luă o piatră, zdrobi răcușorii și le supse conținutul, încrunțindu-se și bîguind:

— Foarte bun dacă fiert.

Cînd umbrele copacilor începură să se lungescă iar, norii se arătară din nou, luciră primele fulgere. Cu rafale scurte, tăioase, vîntul aplecă zidul verde-întunecat al pădurii, apoi începu ploaia. Așa se întîmplă aici în fiecare zi.

(Urmare în numărul viitor)

În romînește de Aurel COVACI

DE 10.000 DE ORI

de V. SAVIN

Fotografiile autorului

specific maghiar. A avea norocul să-l afli în distribuție și pe „Roby” înseamnă a-l cunoaște și pe cel mai budapestan comic cu putință.

Dar cine e „Roby”? E interpretul rolului contelui Boni în vestita operetă „Csárdás Királyné” (Silvia) a lui Kálmán Imre. Nu am intenția să fac o cronică asupra operei budapestane. Nici măcar să vorbesc despre câțiva dintre actorii ei—deși fiecare dintre ei merita câteva pagini. Mă opresc numai asupra lui „Roby”, artistul pe care am fost tentat să-l numesc „Maurice Chevalier-ul Budapestei”.

Se numește Rátonyi Róbert și este, după cum mi s-a părut și apoi mi s-a spus, probabil cel mai popular comic maghiar. Un bărbat ce „a tras peste 31” (de ani) cu încă vreo 2-3, dar căruia, văzându-l pe scenă, nu-i dai mai mult de 28. Statură înaltă, păr negru, dantură strălucitoare, dominată de cei doi dinți centrali, simpatic împinși puțin înainte. Mîmca concurînd, în ce privește permanenta mișcare, cu mișcarea sa propriuzisă (acum e într-un colț, acum în celălalt colț al scenei!). Dar mai ales zîmbet. Un zîmbet încadrat de două groșițe și o pereche de ochi veseli care te cheamă parcă să te bucuri de viață împreună cu dinsul.

Intră în scenă cu aerul, tonul și gesturile unui băiețuș intimidat și speriat. Dar cînd ropotele de aplauze n-au prins încă a îneca hohotul de ris al publicului, Rátonyi rîde laolaltă cu toți spectatorii. Rîde cu aerul ca și cînd ar spune: „Nu-i așa că nu m-ați

luat în serios și ați înțeles că totul e o glumă?” Și atunci spectatorul nu știe cum să se mai descurce, pentru că un nou val de ris îl împiedică să aplaude...

(Mi se pare totuși că l-am mai văzut undeva. Interpretul meu mă lămurește: în rolul lui Klinka din filmul „Magazin de stat”). Înainte de a trece pe hîrtie su-pranumele ce i-l dădusem în sinea

La o masă, în vestitul restaurant „Aranyl bika”.

mea, m-am gândit dacă nu cumva greșesc. Doar Maurice Chevalier a devenit celebru prin cîntecul specific parizian: șansoneta. Socotindu-mă însă bine, mi-am dat seama că nu e deplasată comparația: Rátonyi e un Chevalier budapestan, pentru că ariile lui Kálmán Imre sînt tot atît de specific budapestane, pe cît sînt șansonetele de pariziene...

La o masă, la „Aranyl bika”

Văzusem „Silvia” duminică. Era al 527-lea spectacol în care Rátonyi apărea în rolul — ce-l făcuse atît de iubit de public — al contelui Boni. Nu credeam să-l mai întilnesc pe simpaticul comic. Dar numai după 3 zile, pe cînd treburile gazetărești mă purtau pe străzile Debreținului, un nume tipărit pe un afiș mi-a atras atenția: Rátonyi Róbert, alături de alți confracți ai săi, cînta în cadrul unui spectacol intitulat „Jaj cica!”.

„Jaj cica!” (Vai, pisicuțo!) este o arie foarte cunoscută din nu mai puțin cunoscuta operetă a lui Kálmán. Și dacă rolul contelui Boni l-a făcut pe Rátonyi iubit de spectatori, apoi „Jaj cica!” l-a făcut de-a dreptul celebru. Căci dacă în rolul contelui Boni a apărut de 527 ori, apoi această melodie a cîntat-o — după propria mărturisire a actorului — cel puțin de 10.000 de ori! (Un calcul sumar arată că artistului i-a plăcut melodia încă... din copilărie).

Mă bucuram că seara îl voi putea revede, fie și pe scena unui orașel provincial (afișul anunța pentru acea seară spectacolul la Hajdúszoboszló, o localitate balneară la 20 km de Debrețin). Dar nu a trebuit să aștept pînă seara. La Prinz, în faimosul restaurant „Aranyl bika” — Berbecul de aur — (cunoscut în literatura maghiară așa cum cunoscută e „Capsa” într-o noastră) l-am reîntîlnit pe „Roby”.

N-a fost de loc greu să intru în vorbă cu el și să obțin răspunsuri

la cîteva întrebări privitoare la arta sa. Și, bineînțeles, să fac fotografii.

5 minute cu „Roby”

Prima întrebare e cea clasică pentru un ziarist străin:

— De cînd jucați?

— Din 1943. Dar imediat după debut a trebuit să intrerup; războiul, cu zăngănitul armelor sale, astupase gurile muzelor... Și am reluat în 1945.

— De la început în operetă?

— Nu! Opereta mi-e soție; mamă, însă, îmi este teatrul de proză...

Și după o pauză:

— Am avut pentru un scurt timp și o logodnică: opera comică. Dar din 1950 jugul... căsniciei nu mi-a mai permis... evadări.

— Rolul preferat? (Precum vedeți, o altă întrebare... clasică).

— Mai multe. În proză, trei: Biondello din „Femeia îndărătnică” a lui Shakespeare, Fedotik din „Trei surori” de Cehov și Erik din „Oaspete neașteptat” de Priestley.

— Dar în operetă?

— În „Contea de Luxemburg” și în „Mademoiselle Nitouche”. Bineînțeles însă că, mai mult decît toate, în „Silvia”.

Despre aria preferată nu-l mai întreb; i-am întilnit titlul în afișele turneului. De aceea, caut o întrebare care să iasă din sfera profesionalului:

— Ce pasiuni aveți în afara scenei? Ce ocupații vă amuză și vă reconfortează?

— Să... cînt în fața copiilor.

— Și ce dorințe?

— Am întreprins recent turnee în Uniunea Sovietică, Cehoslovacia și Austria. Acum mă pregătesc pentru un turneu în Belgia și Franța. Apoi voi pleca în China. Nu s-au perfectat încă, dar le doresc foarte mult, cîteva turnee în țările socialiste surori: România, Polonia, Bulgaria, R. D. Germană... În special România, unde există un public atît de entuziast și de bun cunoscător al muzicii ușoare și unde sînt — amănunt ce nu e de neglijat — atîția oameni ce cunosc limba maghiară...

— Putem transmite publicului românesc dorința dv. de a cînta pe o scenă bucureșteană?

— Neapărat! Ba chiar și la Palatul Pionierilor.

— Atunci pot încheia convorbirea noastră cu un „A vizontlítás Bucuresti-ba!”?

— Desigur!

Și Rátonyi Robert îmi strînge mina, dîndu-mi, la încercarea mea de a vorbi ungară, replica celui mai românesc (ce se poate pronunța cu accent maghiar): „La revedere!”...

★

Dacă vizitați vreodată Budapesta și vreți să cunoașteți într-adevăr acest minunat oraș, să nu pierdeți cumva „Silvia”. Bineînțeles, cu „Roby” în rolul contelui Boni...

Szenetettel üdvözlöm a F. Pacára kedves olvasóit Rátonyi Robert

Cu un salut pentru cititorii „Flacărilor”...

Neapărat să vezi Parlamentul!...
— Și băile termale...
— Și insula Margareta...

Desigur: și Parlamentul, și insula Margareta, și străvechea catedrală în care se încoronau regii Ungariei, și Muzeul Artelor Frumoase, și Grădina Zoologică, și Trenul Pionierilor, și baletul pe gheață, și Stadionul Popular, și... și...

Desigur, toate; însă nu poți cunoaște Budapesta, dacă nu l-ai cunoscut și pe „Roby”.

Un Maurice Chevalier budapestan

A viziona „Csárdás Királyné” (Silvia) la vestitul Teatru de Operetă din strada Nagymező înseamnă a asista la un spectacol cum nu poate altul fi mai

Au fost suficiente cîteva secunde și o picuță, pentru ca junele cu pălărie de pai și bastonaș de promenadă să se transforme într-un major mustăcios, cu chiplu, ochelari, cravașă și — mai ales — atitudine cazonă...

Ciudatul CASTEL

Călătorul nu prea grăbit care trece cu mașina prin Cimpina, în drum spre Sinaia, poate vedea, pe partea stângă a șoselei naționale, o construcție masivă, a cărei arhitectonică îi va reține negreșit atenția. Este vorba de castelul „Iulia Hașdeu”, iar istoria lui este strins legată de tragicele întâmplări din ultimii ani de viață ai

vestitului nostru cărturar Bogdan Petriceicu Hașdeu.

Poet, prozator, dramaturg, filolog, filozof, arheolog, istoric, gazetar, B. P. Hașdeu a lăsat moștenire culturii noastre naționale o vastă operă, cuprinzând multe lucrări de seamă. Munca lui creatoare în atât de multe și variate domenii a fost însă întreruptă de moartea pretimpurie a unicei și mult iubitei sale fiice, Iulia. Profund răscolită de această grea pierdere, Hașdeu și-a închinat anii de viață ce i-au mai rămas unui adevărat cult al memoriei fiicei sale, lăsându-se pradă misticismului cu ajutorul căruia el își închipuia că păstrează legături „spirite” cu defuncta. Castelul de la Cimpina, ridicat în această perioadă (1893-1896), poartă în întreaga lui concepție arhitectonică amprente credinței greșite a lui Hașdeu în „viața de apoi” și în posibilitatea comunicării cu „spiritele” celor dispăruți.

Din păcate, astăzi castelul este neglijat de cei chemați să-i asigure conservarea — organele locale — și tratat fără respectul elementar de către unii dintre vizitatorii săi, care cred că trebuie să-și „imortalizeze” numele pe pereți.

Conducătorii Sfatului popular al orașului Cimpina au datoria să se îngrijească de restaurarea acestei construcții care, în pofida concepției mistice, profund antiștiințifice, ce a stat la baza construcției sale, rămâne un monument interesant, legat de numele unui valoros reprezentant al culturii românești.

Prezentăm cititorilor noștri imaginea citorva detalii ale acestui ciudat castel, legate de credințele constructorului său.

Cristian ȘERBU

Fotografii de A. LOVINESCU

1. Intrarea principală este străjuită de două jejluri din piatră, așezate pe cîte șapte lespezi ce simbolizează — potrivit metempsihozei — trecerea sufletului omnesc prin șapte etape. Pe lespezi sînt gravate numele femeilor prin care, după credința lui Hașdeu, ar fi trecut sufletul Iuliei: Agnodike (prima femeie medic), Aspazia (soția lui Pericle), Beatrice (iubita lui Dante), Ioana d'Arc, Elisabeta Tudor, Charlotte Corday (asasina revoluționarului Marat) și Iulia Hașdeu.

2. Un grilaj de fier desparte „templul” (marcat în exterior printr-un donjon decagonal) de celelalte încăperi ale castelului. Simbolul acestei porți este demarcația dintre „lumea spiritelor” și viața cotidiană.

3. Un detaliu din încăperea centrală (templu): un piedestal în forma de potir rotund, cu o boltă în partea lui superioară.

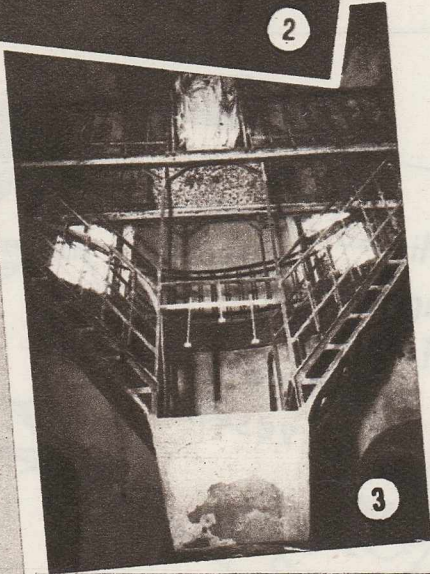
4. Un detaliu al bibliotecii castelului.

Castelul este construit în formă de cruce. Datorită crenelurilor ce mărginesc părțile laterale și a contraforturilor de pe fațada nordică, asemănarea construcției cu o fortificație este izbitoră.

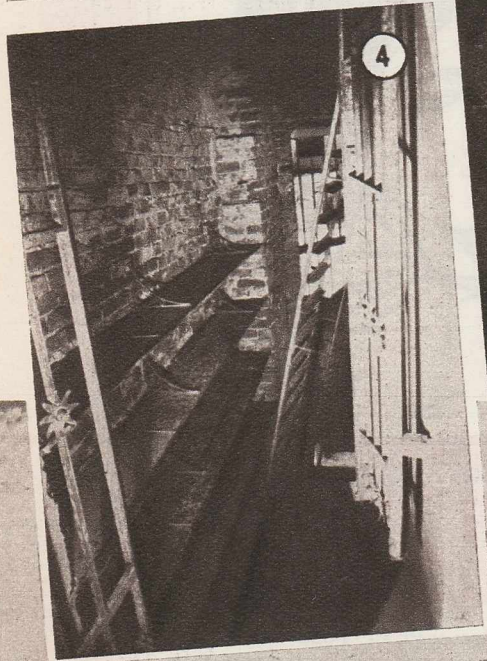

1

2

3

4

3

Fabrica de Pălării

TIMIȘOARA

CALITATE, ELEGANȚĂ,
LINIE MODERNĂ

Uzinele de încălțăminte
„NIKOS BELOIANIS”
Timișoara

PRODUC:

ÎNCĂLȚĂMINTE PENTRU BĂRBAȚI ȘI COPII

aspectuoasă și durabilă,
în variate modele și culori.

DE VÎNZARE LA TOATE MAGAZINELE DE ÎNCĂLȚĂMINTE
DIN ȚARĂ.

crema de vanilie • crema specială de cacao •
crema specială de cafea • portocale amare

crema de mandarine • crema de vanilie-triflor

consumabil

Lichioturi

PREPARATE DIN FRUC

cherry brandy • suc amare • visinata •
chartrusse

Mirosul proaspăt de
apă de colonie te
face să te simți
vii, bine dispus
vesel.

Folosiți produsele Întreprinderii

Macul Rosu

București, str. Popa Nan 187.

Vă puteți petrece timpul liber în mod plăcut și
instructiv, dezlegând jocurile din revista:

R E B U S

ÎNCĂLȚĂMINTE

intermediară, model (semi-lux) și „Romarta”
pentru femei
produce

Într-o gamă variată de forme și culori
Fabrica de încălțăminte
„Ștefan Plavăț”—Timișoara.

NICI O SUMĂ
NU-I PREA MICĂ

PENTRU A FI
ECONOMISITĂ

SIGUR ȘI CU FOLOS
PĂSTRATI BANII CEC

DISPARIȚIA DOȘARULUI CENUȘIU! Bobița, detectiv amator

DE GEORGE ȘOINEȘCU

CAPITOLUL XV: „LAȚUL SE STRÎNGE“

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT

Adăpostindu-se în „Cabana groazei”, cei doi detectivi trec prin momente „cutremurătoare”, datorită imaginației lor înfierbătate. Încercând să fugă, ei observă că ușa s-a deschis de la sine.

TOC TOC
... ADĂRU SING-SING, UD - DAR ÎNCÂNȚAT...

„MI DE BOMBE! NO! ÎMPLINGEAM ȘI UȘA SE DESCHIDEA ÎNAUNTRU... ÎNTOCMAT CAP. XIII, DIN „OMUL MASCAT”...”

DUDA CE DELEGARA ASTFEL MISTERELE CABANEI, EROI NOSTRI TESTĂ PE ȘOSEA...

PLOAIA SE POTOLITSE ȘI ÎNCEPUDE SĂ SE LUMINEZE. DAR MAȘINILE TRECEAU ÎNDIFFERENTE...

ÎN DEĂRSIT UN AUTOCAMION ORDI.

„DOT SĂ SAU DOAR O SINGURĂ PERSOANĂ!”

BOBIȚA FACU UN SEMIN DISCRET, AȚI DE DISCRET ÎNCÎT TIEREA NCI ÎN-LE BĂGA ÎN SEAMA.

„URCA-TE TU CU SING-SING, EU ASTEPT ALȚĂ OCAZIE, NE VEDEM ÎN FATA, MAGAZINULUI „UNIVERSAL”...”

ȘI ÎN TIMP CE TIEREA URCA LINGĂ ȘOFER, BOBIȚA DESCHIDE UȘA DIN SPĂTE A MAȘINI...

...ȘI CU AGILITATEA UNET DANȚERE SE ARIANȚĂ ÎNAUNTRU.

CAMIONUL FRIGORIFER ÎNAINȚA DE CATEVA MINUTE CU VITEZĂ DE ȘOSEA... DIN SPĂTELE LUI SE AUZEAU STRIGATE DEȘPERATE...

BRRR! OPII! BRRR! BRRR! STAT! BRRR! FRIGORIFER

„DAR CĂ S-AUDE CEVA!”

„NU, E VÂNTUL...”

„UNDE SĂ VĂ LAS ÎN DRUM? EU MERG LA, MAGAZINUL „UNIVERSAL”.”

„ADMIRABIL, ȘI EU MERG TOT ACOLO.”

MAGAZINUL DE ADOPȚIA DE ORAȘ.

BRRR! BRRR! BRRR!

ÎN ACEST TIMP, DE UNA DIN ÎNȚEARILE MARELUI „MAGAZIN UNIVERSAL”...

ZINUL UNIVER

... DOUĂ BĂTRÂNELE ÎSI FĂCEAU APARIȚIA...
... ÎN PESTE CATEVA CLIPDE, AUTOCAMIONUL FRIGORIFER...

... STOPĂ ÎN FATA ACELUIȘI MAGAZIN.

CAP URMĂTOR: „MISTERUL BLOCULUI DE GHEAȚĂ”.

POȘTA REDACȚIEI

N. I. KIT ȘI S. TULY DIN VASLUJ

Propunerea de modificare a regulilor jocului de șah pentru a crea un nou joc, denumit „șah vasluian”, nu este originală. În lucrarea profesorului francez J. Boyer, intitulată „Les échecs non orthodoxes” se citează o serie întreagă de încercări de a se modifica regulile șahului. Chiar fostul campion mondial J.R. Capablanca este autorul unei astfel de propuneri, iar marele maestru P. Keres a luat parte la un concurs la Viena, în 1937, în care se juca după regulile obișnuite ale șahului, cu deosebire că la începutul partidei caii și nebunii schimbau locurile.

Nici una din aceste încercări n-a

reușit să câștige popularitate, din cauza caracterului lor artificial și a faptului că în momentul de față șahul, în forma lui clasică, este un joc suficient de interesant, în orice caz mai interesant decât oricare din aceste încercări. Ce interes poate prezenta modificarea unui joc care, așa cum este, pasionează milioane de oameni?

Astfel stînd lucrurile, „șahul vasluian” se încadrează în rîndul diverselor încercări despre care am amintit mai sus. Dacă autorii lui doresc totuși să se documenteze în acest domeniu, le recomandăm să se adreseze redacției „Revistei de Șah” (București, str. V. Alecsandri 6) pentru lămuriri mai amănunțite în acest domeniu.

SFATURI PRACTICE

INTREȚINEREA MOBILELOR DE PIELE. Dacă aveți mobile tapitate cu piele, trebuie să cunoașteți și îngrijirile pe care le necesită. Îmbrăcămintea de piele cere, pentru a avea un aspect frumos, o întreținere atentă. La fiecare două luni, treciți pe toată suprafața pielii, cu ajutorul unei cișpe moi, următoarea soluție: ulei de terebentină, lapte smîntînit, amestecat cu untdelemn și oțet (o parte oțet pentru trei untdelemn). Ștergeți cu putere, nelăsînd nici un colț necurățat. Lăsați să se usuce, apoi ungeți cu ceară.

LUSTRUITUL MOBILELOR. Nu aplicați ceara de lustruit cu o cișpă care absoarbe și face astfel să se piardă o bună parte din ceară. Întrebuințați întodeauna o pensulă. Evitați să îngrămădiți ceara în sculturnile mobilelor sau în adînciturile ei. Lăsați să se usuce 24 ore, apoi ștergeți mobila cu o perie moale.

CURĂȚIREA FOTOLIILOR ÎMBRĂCATE ÎN CRETON. Îmbrăcămintea mobilelor cu creton, dacă e prost întreținută, ruptă sau murdară, dă un aspect urit camerei. Fotoliile sau scaunele îmbrăcate cu creton se curăță astfel: amestecăm 500 gr neofalină cu 100 gr magneziu (praf). Frecăm cu o cișpă curată, mutată în acest amestec, cretonul, apoi îl uscăm cu o altă cișpă curată.

Am pășit într-un nou an... Gândurile se adună roi și inima bate mai puternic, e parcă și mai tinăra. Ceea ce am înfăptuit ne însuflețește și ne îndeamnă ea, în acest an, să dobândim noi victorii. E o promisiune, un angajament solemn.

Pentru sportivi, anul 1958 aduce pasiunile, emoțiile și bucuriile unor mari întreceri ce vestesc și apropierea Jocurilor Olimpice de la Roma. Campionate mondiale la handbal și fotbal, campionate europene la tenis de masă, natație, atletism, volei, canotaj academie, baschet etc., ca și zeci de alte mari întâlniri internaționale le vor solicita din plin priceperea, dârzenia și voința.

Sportivii noștri le așteaptă cu încrederea izvorită din pregătirile pe care le fac, din succesele dobândite până acum. În același timp, fiecare, la locul său de muncă sau învățatură, adaugă rezultatelor de pe stadioane și din sălile de sport, alte performanțe de valoare.

Ce gânduri, ce planuri au pentru 1958 sportivii noștri frunțași? O vizită pe la câțiva dintre ei ne-ar da lesne posibilitatea să răspundem. Dar mai bine să le dăm lor cuvântul, să-și depene gândurile și să ne mărturisească planurile din noul an.

UN REZULTAT DE VALOARE

În acest an Budapesta așteaptă la 31 august pe cei mai buni înotători și pe cele mai bune înotătoare de pe continent, ca să asalteze titlurile de campioni ai Europei. Va fi una din cele mai mari competiții de natație și, după părerea mea, se va încheia cu multe performanțe excepționale. Mă gândesc cu drag la aceste campionate și le aștept cu nerăbdare. Dar până atunci mai sînt luni întregi de pregătire, pe care vreau să le închei cu un mare rezultat în proba de 100 m spate. Sînt convinsă că 1:15,4 nu poate însemna o limită, mai ales cînd nu am decît 16 ani. Și faptul că voi implini 17 nu poate constitui decît un îndemn să cobor sub 1:15,0 și, implicit, să urc pe lista performerelor natației europene.

Marika BOTH
recordmană la natație

PROIECTE REUȘITE ȘI... REUȘITA PROIECTELOR

Cele două mari pasiuni ale vieții mele, ingineria și sportul, au crescut o dată, oferindu-mi în același timp considerabile satisfacții. Victoria într-un meci internațional îmi dă aceeași bucurie ca și reușita unei lucrări în cadrul serviciului tehnic al I.T.B.-ului, unde lucrez ca inginer.

În anul 1958 echipa reprezentativă de volei a țării noastre are de susținut un dificil examen la campionatele europene de la Praga. În foarte multe competiții internaționale am ocupat locul 11. Lucrul acesta ne face acum să sperăm că o să mai urcăm în clasament. Măcar cu un loc! E

un proiect. Al meu și al colegilor de echipă. Nimic nu ni se va părea prea mult în eforturile pe care le vom face pentru realizarea lui.

Ing. Marcel RUSESCU
maestru al sportului

MECIURI MULTE ȘI GOLURI PREȚIOASE

Ce gânduri și ce planuri am pentru 1958? Am multe planuri și mă gândesc la... puține goluri! Numai că e necesar să nu uitați că fotbalul e joc de echipă, așa că multe din planurile mele sînt și ale lui Zavoda, Apolzan, Alexandrescu, Tătaru și ale celorlalți colegi de club. Pe scurt, aș dori să avem o evoluție consecutivă în „Cupa Campionilor Europeni”, să participăm la cîteva mari întâlniri internaționale și să apăr în așa fel, încît atunci cînd veți scrie cronicile respective să începeți șirul jucătorilor evidențiați cu... portarul. Mi-am exprimat această dorință, întrucît știți cum e la fotbal: greșelile tuturor sînt iertate. Numai ale arbitrilor și ale portarilor — nu!

Ion VOINESCU
maestru al sportului

ÎN „CUPA CAMPIONILOR EUROPENI”

Ce ar putea să-și dorească un jucător de baschet în anul 1958, cînd echipei noastre îi stau în față campionatele europene și marile întâlniri internaționale cu echipele Uniunii Sovietice, Franței și Turciei? Bineînțeles — să câștigăm, să avem o bună comportare, să răsplătim astfel eforturile care se fac pentru dezvoltarea mișcării noastre sportive. Mă gândesc la toate acestea, dar, în același timp, nu pot să uit de echipa de club din care fac parte — Casa Centrală a Armatei. În 1958 se va desfășura și prima ediție a „Cupei Campionilor Europeni”. Vom face totul ca noi să avem cîntea de a reprezenta în această întrecere baschetul românesc

Andrei FOLBERT
maestru al sportului

UN RECORD LA STOCKHOLM

Doresc ca sulița aruncată de mine să zboare dincolo de 52,38 m. Și acest lucru să se petreacă la campionatele europene de atletism ce se vor desfășura în acest an la Stockholm.

Marika DIȚI
maestră a sportului

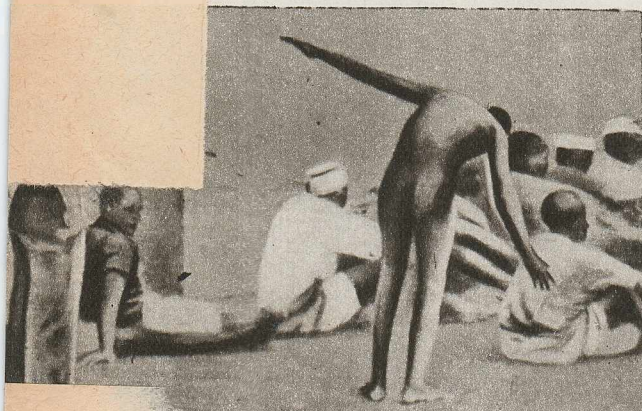
DIN NOU O ECHIPĂ MARE

Gândurile mele pentru anul 1958 sînt strîns legate de minunatele amintiri din ultimii ani, cînd, alături de Angelica Rozeanu, am urcat treptele consacării în arena mondială. Titlurile cucerite în atîtea campionate mondiale, fiecare concurs cu emoțiile și bucuriile lui, lunile de pregătire, ca și plăcerea atîtor deplasări de neuitat — toate îmi apar acum în minte, îndemnîndu-mă ca în anul care a început să le completez cu o frumoasă comportare tehnică și cu rezultate de valoare în campionatele europene ce se vor desfășura la Budapesta. Doresc din toată inima să ne prezentăm la concursurile din capitala R.P. Ungare cu o echipă mare, inegalabilă.

Ella ZELER
maestră emerită a sportului

JURUL GLOBULUI

LA PIELE sînt percheziționati la leștea din minciitorii de culoare din minele de diamante din zona Sud-Africană, de către vătăfii lui Harry Oppenheimer — „regele diamantelor”, stăpînul absolut al minierilor diamantifere sud-africane.

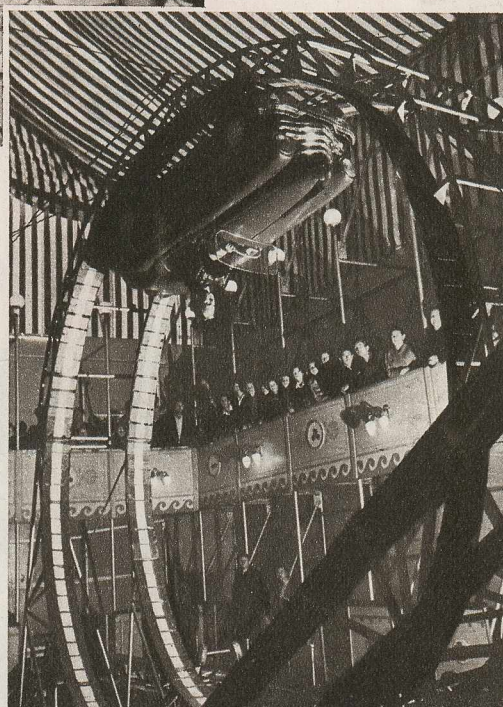
INI. Fapt divers în S.U.A. În fotografia de peenă specimen care și-a ucis tatăl este înșirît într-o localitate din statul Indiana. În jos, o fetiță în vîrstă de 6 ani din Cleveland îngă jocul cu păpușă, a îndrăgît de tim-liverul și care și-a împușcat mama, „ca-n poveștile cu bandiții mascați”.

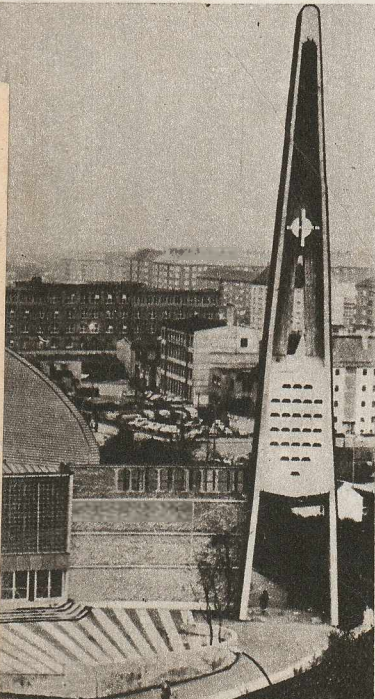
▲CLOCHEMERLE — (CONTINUARE). Marele succes înregistrat de filmul francez „Clochemerle” l-a determinat pe regizorul Jean Boyer să turneze și o urmare. În rolul principal va apare popularul comedian francez Fernandel.

LA MAL. O puternică explozie, produsă deunăzi pe bordul navei „Anna Maria Levoll”, care se afla ancorat în portul Neapole, a produs numeroase victime printre membrii echipajului de serviciu. În fotografie, vasul scufundat... pe jumătate.

CURSA CURAJULUI este un numar de mare atracție pe care îl execută în fiecare seară la Moscova curajoasa automobilistă Eleonora Vașcenko.

ATENȚIUNE, URANIU! În regiunea Dordogne din Franța au fost descoperite noi zăcăminte de uraniu, considerate ca cele mai bogate din cele existente în această țară. Primii care s-au interesat de acest tezaur au fost, bineînțeles, „aliații” americani care au pus ochii pe uraniul francez. În fotografie: cu un aparat special denumit „Scintilator” (cu o putere de 1.200 de ori mai mare decît cea a geyger-ului, se efectuează cercetări pentru detectarea uraniului.

TRANSATLANTIC? Rachetă balistică? Sau observator astronomic? N-ai ghicit! Construcția bizară pe care o vedeți în fotografia noastră este ultimul tip de... catedrală, ctitorită cu voia guvernantilor vestgermani într-unul din cartierele Hamburgului.

DRAGOSTE MATERNA ELEFANTINA... O scenă de dragoste maternă de toată „gingășia”.

GONG!

PUBLICUL APLAUDĂ...

- alegerea de către Deutsches Theater din Berlin a unei lucrări dramatice inedite a scriitorului antifascist Odon de Horwath, „Kasimir și Karoline”;
- numeroasele piese ale autorilor contemporani, incluse în repertoarele teatrelor din Budapesta. Astfel, Teatrul Modern va monta „Misterul Buf” de Muiakovski și „Un cîntec de leagăn vîndut”, a islandezului Halldor Laxness, iar Teatrul Național cite o piesă de Brecht și Anouilh.
- noua piesă a autorilor Riss și Kravțov din R.S.S. Moldovenească, „Lumină în beznă”, pe care o va juca tînărul teatru din Bălți. Drama este inspirată de insurecția de la Tatar Bunar, care a avut loc în 1924, pe vremea cîrmuirii Romîniei de către coaliția burgeozo-mosierească.
- noul spectacol shakespeareian al Teatrului Academic din Viena, cu binecunoscuta comedie „Totul e bine, cînd se termină cu bine” în care a făcut o strălucită creație actorul de teatru și film Theo Linggen.
- inițiativa Comediei Franceze de a purcede la filmarea celor mai bune realizări din repertoriul ei. Primul film-spectacol pe care îl vor realiza actorii celui mai vechi teatru parizian va fi, în semn de omagiu pentru părintele Comediei Franceze, Molière, comedia-balet „Burgezul gentilom”, în care vor apare, în vestita scenă finală a investirii lui Jourdain, absolut toți actorii instituției, de la societarii de onoare și pînă la elevii din ansamblu.

PUBLICUL CRITICĂ...

- abuziva amploare ce se dă în ultima stagiune, în R.F. Germană, dramaturgiei lui Strindberg. Aproape zece teatre au decis să joace, la München, Braunschweig și Hamburg, piesele simboliste și deprimante ale acestui autor suedez de la începutul secolului nostru.
- ideea unui teatru parizian de a invita pe regizorul Peter Brook, una dintre cele mai interesante personalități ale teatrului englez, să monteze piesa „Balconul” de Jean Genet. Revistele de specialitate recomandă inițiatorilor să profite de prezența la Paris a lui Brook, care a montat „Hamlet”, iar de curînd „Titus Andronicus” și „Furtuna” de Shakespeare, pentru a lucra cu actorii francezi una din capodoperele marelui Will, și nu o searbătădă lucrare hipermodernistă ca piesa lui Genet.
- apariția unei echipe de teatru la Londra, formată din amatori, grupați sub emblema „Teatrul Scobitorii de dinți”, care a preluat sala teatrului Unity pentru a prezenta „Othello” într-o așa-zisă viziune comică, transformînd tragedia shakespeareiană într-o bufonadă grotescă, în care rolul titular îl deține Ranen Roy, un actor diletant indian despre care se spune că e un foarte dibaci... cupletist!

GONG!

REDACȚIA : București, Piața Științei, Căsuța Poștală 3507 of. 33, Tel. 7.60.10 Int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții PREȚUL ABONAMENTELOR : 3 luni 19,50 lei; 6 luni 39 lei; un an 78 lei.

PUBLICITATEA : Telefon 7.60.10 Interior 1786. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Științei „I. V. Stalin”.

REVELION -SPUTNIK

Străveche și mereu nouă, tradiția cinstitii Anului Nou ține pasul vremii. La noi, ca și pretutindeni altunde, farmecul prăznicului anului poartă pecetea celor mai nobile năzuințe ale omului. Pretutindeni oamenii întâmpină anul cel nou cu sporite nădejdi. În noaptea când se aprind luminile strălucitoare ale pomului de iarnă, milioane de inimi bat la fel, la Moscova, la New York, la Paris, la noi în România, în Australia sau în Japonia.

Volunța unanimă de pace și de progres a omenilor simții își găsește expresia și în modul prin care fiecare popor în parte serbează Anul Nou. De astă dată, noul născut — 1958 — a fost salutat sub semnul bucuriei prăznicului în ultimele luni ale lui 1957 de un eveniment epocal: lansarea primilor sateliți artificiali ai pământului. De origine sovietică, cei doi Sputniki miraculoși au apărut pe firmamentul cosmic asemenea unor aștri vestitori de vremuri noi și prezenta lor în spațiul a spulberat pe planeta noastră multe înrăite profeții antisovietice și prădălnice socoteli imperialiste.

Sputnikii sovietici au cucerit inimile oamenilor cu aceeași înțeleasă cu care ei au pătruns în orbită. Și nici o propagandă, oricât ar fi ea de viclenă, nu poate stîrbi marea și însemnătatea lor fără de seamă.

Chiar și în acele țări unde s-au găsit unii defăimători suspuși ai performanțelor științei sovietice, Sputnikii au fost îndrăgiți de popor și urmăriți cu admirație. De la „moda Sputnik”, care a cucerit capitalele occidentale, și pînă la „globulețele Sputnik” presărate acum pe pomul de iarnă, totul reflectă popularitatea uriașă a sateliților artificiali lanșați de U.R.S.S.

Și pentru că anul 1957 a adus nu numai biruința Sputnikilor, ci și o serie de alte mari succese ale politicii de pace și de progres a Uniunii Sovietice și a celorlalte țări socialiste, sărbătorirea Anului Nou a avut în aceste zile o semnificație cu totul și cu totul deosebită.

În această pagină, prezentăm câteva aspecte ale sărbătoririi Anului Nou în diferite capitale din lume.

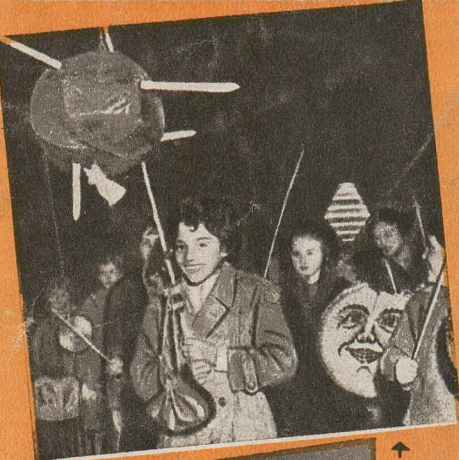

Una din străzile londoneze, în care tema dominantă a pavoazării de Anul Nou o constituie „Sputnikii.”

Pomul de iarnă, la Moscova. →

În „Orașul Copiilor” din Berlinul democratic.

„Carnaval Sputnik” la Bonn, în Germania occidentală.

Moș Gerilă a poposit cântare pe un „Sputnik”, într-un magazin de jucării din Tokio. →

Paris — noaptea de Anul Nou. ←

